

VELIKI POVRATAK JINXA/DESET GODINA BEZ NATKA DEVČIĆA/HRVATSKA GLAZBA U OSORU/XV. VEČERI ANTUNA DOBRONIĆA/FESTIVAL ZABAVNE GLAZBE SPLIT '07/ 10. FESTIVAL DALMATINSKE ŠANSONE/SVEČANOSTI KAJKAVSKE POPEVKE/CD IZLOG

**NOVINE
HRVATSKOGA
DRUŠTVA
SKLADATELJA**

**BROJ 146
RUJAN 2007.
CIJENA 20 kn**

CANTUS

ISSN 1330-4747

Razgovor s Gordanom Muratovićem — Cocom povodom ponovnog okupljanja Jinxa

S NJIMA SVAKAKO NA ZAPAD!

Razgovarao: Robert Urlić

Nakon šest godina izbjivanja, Jinxi, jedna od najznačajnijih pop skupina u Hrvatskoj tijekom zadnjih desetak godina, ponovno su na sceni što je, s obzirom na stanje naše glazbene scene, jedna od najljepših i najboljih ovogodišnjih glazbenih vijesti. Nisu se vratili tek da bi održali nekoliko povratničkih koncerata, svirali stare stvari i ubirali plodove minulog rada. Poznavajući Cocu, kod njega ne ide tako. Iako su se za nastavak suradnje dogovorili prije gotovo

osamnaest mjeseci, držali su to u tajnosti, vježbajući i pripremajući novi materijal i tek kad su posložili sve kockice, kada su osjetili da su spremni, objavili su: ponovo smo zajedno i imamo novi album *Na zapadu*. Album se pojavio sredinom lipnja i prema očekivanjima s razlogom je postao najtraženiji hrvatski glazbeni projekt. Coco, Yaya, Berko, Mr. Goody i Pavlica uz novoga člana, basista Adama Matijaševića, ponovno su u pogonu, sjajni, spremni pružiti nam još puno glazbenog užitka, a u to smo se mogli uvjeriti već na prvom

koncertu u zagrebačkoj Tvornici. Ne sjećam se kad sam na jednom domaćem koncertu osjetio toliko pozitivnih vibracija, sreće zbog ponovnog susreta, dobre svirke. Priča je krenula dalje, a prva sljedeća postaja bila je Dubrovnik, gdje smo porazgovarali s autorom, gitaristom i guruom Jinxa Gordanom Muratovićem — Cocom.

Je li ovdje u Dubrovniku prevladao lokalpatriotizam s obzirom da ste iz Grada?

Raspored turneje nismo radili mi, pa ne mogu reći da smo namjestili Dubrovnik. Ali bilo mi je posebno drago, jer mislim da je dubrovačka publika dobar test. Zahtjevnija je i stroža i drago mi je da smo dobro prošli. Ne mislim da nas zbog toga što smo Berko i ja iz Dubrovnika doživljavaju drukčije nego u ostalim gradovima.

(nastavlja se na str. 3)

POŠTOVANI CITATELJI CANTUSA!

Hrvatsko je društvo skladatelja početkom rujna pokrenulo svoju osvježenu internetsku stranicu www.hds.hr. Kroz veći broj tema: *O nama, Članovi, Manifestacije, Novine Cantus, ZAMP, Cantus d.o.o* i *Naše teme* redovito ćemo vas izvještavati o aktivnostima Društva i njegovih članova, a dostupne su i informacije koje će vam olakšati obavljanje posla ili pomoći u prikupljanju podataka. Na stranici *Novine Cantus* možete se upoznati s općim podacima o glasilu Društva i pročitati članke iz prethodnih brojeva jer su na toj stranici dostupne u PDF formatu počevši od broja 139. Osim toga, od ovoga će mjeseca na stranci Društva biti dostupni i članci koji zbog ograničenog prostora ne mogu biti objavljeni u novinama, a svojom kvalitetom ili aktualnošću zaslužuju vašu pažnju, te cjelovite verzije tekstova koje u novinama mogu biti objavljene tek djelomično. Tako već sada na internetskoj stranici možete pročitati cjeloviti razgovor s dr. Bojanom Bujićem te članke o osnutku Središnjega hrvatskog fonoarhiva i deset godina rada Hrvatskoga društva glazbenih teoretičara.

U novom broju novina Cantus bilježimo međunarodne uspjehe, zatim priznanja i nagrade hrvatskim glazbenim umjetnicima, izvještavamo o zastupljenosti i kvaliteti hrvatske glazbe na ljetnim priredbama, prisjećamo se zaslužnih skladatelja i interpretata poput Natka Devčića, Antuna Dobronića i Josipa Kašmana, slavimo glazbu prerano preminulih Zdenka Runjića i Krešimira Blaževića, donosimo razgovor s Gordanom Muratovićem — Cocom koji govori o povratku skupine Jinx na scenu, izvještavamo o novitetima naše diskografije i još mnogo toga.

Davor Hrvoj, urednik

Miljenko Grgić jedan od dobitnika Nagrade Grada Splita

Komisija za dodjelu javnih priznanja Grada Splita ove je godine odlučila dodijeliti pet nagrada za životno djelo, tri osobne te četiri skupne nagrade. Jedan od dobitnika osobne nagrade je i splitski muzikolog, glazbeni pisac, pedagog i kulturni djelatnik dr. Miljenko Grgić. Dekan umjetničke akademije u Splitu i umjetnički ravnatelj Festivala dalmatinskih klapa Omiš, Miljenko Grgić dobitnik je brojnih nagrada i priznanja te član Hrvatskog muzikološkog društva i Hrvatskog društva skladatelja. Nagrade su laureatima dodijeljene u povodu proslave Dana grada u Hrvatskom narodnom kazalištu u Splitu. (B.P.)

Ivan Repušić dobitnik nagrade Orlando za najbolje glazbeno ostvarenje

Nagrada *Orlando* Hrvatske radiotelevizije za najbolje glazbeno ostvarenje na 58. Dubrovačkim ljetnim igrama dodijeljena je dirigentu Ivanu Repušiću za ravnanje koncertima Dubrovačkog simfonijskog orkestra i laureata ovogodišnjeg međunarodnog natjecanja P. I. Čajkovski te Zadarskoga komornog orkestra i violinista Stefana Milenkovića održanima u atriju Kneževa dvora. Stručni sud u sastavu Mario Polzer (predsjednik), Ileana Grazio i Vladimir First jednoglasno je odlučio nagradu dodijeliti mladom dirigentu Repušiću koji je prema njihovu mišljenju »... pokazao visoko umijeće i izrazitu senzibilnost prepoznavanja glazbenog tkiva...« te je »ostavio dojam respektabilna glazbenika pred kojim je bogata umjetnička karijera.« (B.P.)

U povodu smrti Maje Papandopulo Mijač

Piše: Dr. Zdenka Weber

Nakon kratke, galopirajuće bolesti Maja Papandopulo Mijač preminula je 10. rujna u zagrebačkoj bolnici Rebro. Tužnom ispraćaju pokojnice na Krematoriju 14. rujna bili su nazočni, uz ožalošćenu obitelj, mnogobrojni prijatelji — cijeli glazbeni Zagreb sastao se da joj oda posljednji znak pažnje.

Napustila nas je osoba koja je kao rijetko tko u hrvatskoj glazbenoj sredini zračila onom prepoznatom toplinom šarma koji glazba daruje svojim zaljubljenicima.

Poliglot izuzetne memorije

Kći akademika Borisa Papandopula i proslavljene operne pjevačice Jane Puleve, udovica uglednog basa Ante

Mijača, pridružila se Maja Papandopulo Mijač svojim voljenima na zadnjoj postaji ovozemaljskog ljudskog života. Rođena u Sarajevu 1. svibnja 1950. otišla je Maja prerano za svako poimanje pravедnosti vječne izmjene u borbi života i smrti. Napustila nas je osoba koja je kao rijetko tko u hrvatskoj glazbenoj sredini zračila onom prepoznatom toplinom šarma koji glazba daruje svojim zaljubljenicima. Od najranijeg djetinjstva provedenog uz roditelje u Rijeci, gdje je u HNK Ivan pl. Zajc njezin otac obavljao zahtjevnju funkciju ravnatelja Opere, a majka pjevala glavne uloge, bila je Maja sastavni dio hrvatske glazbene kulture i to je ostala do svojeg posljednjeg dana. U vlastitoj se karijeri posvećivala glazbi lakšeg žanra i ostvarila brojne nastupe, posebice u državama bivšeg Sovjetskog Saveza, a posljednjih je godina bila i vjerna pratiteljica Donskih kozaka s kojima je gostovala diljem Europe. Kao poliglot izuzetne memorije bila je uvijek traženi voditelj glazbenih programa, osobito prisutna na opatijskoj Ljetnoj pozornici i na Histria festivalu u Puli.

Iako je glazba velikana Borisa Papandopula nezaobilazna sastavnica repertoara hrvatskih solista i ansambala, zalagala se Maja Papandopulo Mijač izuzetnom energijom za promicanje i očuvanje te prevažne ostavštine pohranivši njezin glavni dio u arhivu Hrvatskoga glazbenog zavoda. Svijest o značaju vrijednog naslijeđa, kao potomak uglednih obitelji Strozzi i Papandopulo, pratila je Maju tijekom cijelog ži-

vota i njezin stan u Opatiji čuva još mnoge vrijednosti koje valja dostojno pohraniti.

Život »punim plućima«

U prošloj godini, posvećenoj 100. obljetnici rođenja maestra Borisa Papandopula, Maja je nevjerojatnom energijom pratila svaki od koncerata, sakupljala notne materijale i snimke, sudjelovala u pripremi izuzetno uspjele praižvedbe baleta *Maestro* u HNK u Zagrebu. Kada je bilo što zapelo, glazbenici su se njoj obraćali i ona je uvijek iznalazila pravo rješenje. Uz sve te poslove važne za javni život, Maja je s velikom ljubavlju pomagala kćerki Ani koja joj je podarila unuka Dominika. Posebna pak značajka njezina izuzetnog karaktera ogledala se u kontaktima s članovima uže obitelji te s mnogobrojnim prijateljima. Rijetko tko je sposoban na uvijek srdačan način susretati svoje suvremenike kako je to činila Maja. Uvijek spremna pomoći, uvijek iskreno zainteresirana za svojeg sugovornika, stjecala je Maja prijatelje gdje god se pojavila. A imala je i poseban dar za okupljanje, trajno željna da i njezini bližnji, dugogodišnja prijateljica Edita Ambrozi, tatina udovica Zdenka Papandopulo, šogorica Ljerka Papandopulo i niz drugih bliskih osoba, mogu uživati u glazbenim zbivanjima koja je ona sama s izuzetnom pažnjom pratila. Komunikativna i uvijek srdačna, živjela je Maja intenzivno i punim plućima na relaciji Opatija-Zagreb, uvijek nazočna tamo gdje se događalo nešto vezano uz glazbu njezina oca. A pratila je i stvaralaštvo svih drugih hrvatskih skladatelja i nastupe glazbenih umjetnika, uvijek zainteresirana za događanja na glazbenoj sceni.

U hrvatskom glazbenom životu svima će nedostajati jedinstvena, neprežaljena Maja Papandopulo Mijač. Urna pokojnice položena je, uz roditelje, na Gradskom groblju u Opatiji.

PRAIZVEDBA KLAVIRSKOG KVINTETA PATER NOSTER NIKOLE GLASSLA

Piše: Ana Vidić

Na program svojega drugog koncerta u ovogodišnjem ciklusu *Četiri godišnja doba* Gudački kvartet Rucner uvrstio je i jedno novo djelo hrvatskog autora, *Pater Noster* Nikole Glassla, izvevši ga uz gosta, makedonskog pijanista Nikolu Paskalova, 13. lipnja u Hrvatskom glazbenom zavodu. Skladatelj, rođen 1920. godine u Budimpešti, preselio se s obitelji iz Mađarske zbog očeva angažmana u osječkoj Operi, gdje je pohađao gradsku glazbenu školu. Kao četrnaestogodišnjak stigao je u Zagreb i tu se upisao u privatnu glazbenu školu Elly Bašić, da bi 1940. upisao kompoziciju na Muzičkoj akademiji.

Kao glazbenik bavio se različitim poslovima, primjerice svirao je po terasama i kavanama. Studij kompozicije dovršio je 1957. u razredu Stjepana Šuleka, nakon čega je odmah angažiran kao pijanist i asistent Milana Horvata, šefa dirigenta Zagrebačke filharmonije. Godine 1964. Glassl je otišao u Njemačku pokušavši se više posvetiti skladanju. Tamo je, među ostalima, surađivao s uglednim radio-stanicama i orkestrima, te je kao komorni glazbenik snimio nekoliko nosača zvuka. Iako je umirovljen, Glassl i dalje sklada, pa je tako svoje novo djelo napisao za klavir i gudački kvartet. Nazvavši ga latinskim imenom *Pater Noster*, kvintet je oblikovao u četiri stavka. U prvome *Moderato religioso* i u zaključnome *Moderato*

solenne gudači i glasovir u ravnopravnom su odnosu, dok u drugom stavku — *In modo di toccata* gudački instrumenti predstavljaju samo harmonijski kostur kojemu je klavir dekorativna varijacija. Djelo romantičarskog zvučanja i ugođaja, u čvrstim okvirima tonaliteta, autor je oblikovao prema svojem videnju molitve čiji naslov nosi — jednostavnim i spontanom harmonijskim razvojem po uzoru na spontanost iskrene molitve, ali i ponekim iznenađenjem poput spajanja vrlo udaljenih harmonija. Skladba završava u D-duru, koji je prema skladatelju »vječnost, potpuna predaja sudbini te prostorna i vremenska beskonačnost«.

UMRLA LJILJANA MOLNAR-TALAJIĆ

Operna diva Ljiljana Molnar Talajić umrla je nakon kratke bolesti u Bolnici Sestara milosrdnica u Zagrebu u posljednjim minutama ponedjeljka 17. rujna. Jedna od najvećih hrvatskih opernih umjetnica i dugogodišnja profesorica na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji, rođena je 30. prosinca 1938. u Bosanskom Brodu. Debitirala je kao Grofica u Mozartovu *Figarovom piru* još za studija na sarajevskoj Akademiji, potom je od 1960. do 1975. bila članica sarajevske Opere, a od 1975. do 1980. prvakinja zagrebačke Opere. Taj posljednji veliki verdijanski glas, kako ju je nedavno nazvao urednik opere na Austrijskom radiju, Gottfried Cervenka, proćuo se svijetom nakon spektakularne produkcije *Aide* pod ravananjem Zubina Mehte u Firenci, na festivalu Maggio Musicale Fiorentino 1969. godine. Uslijedili su nastupi u Bečkoj državnoj operi, milanskoj Scali, londonskom Covent Gardenu i njujorškom Metropolitanu s nezaboravnim ulogama Verdijevih i Puccinijevih heroina. Hrvatska je glazba pamti po povijesnim interpretacijama Jelene i Eve u Zajčevu *Zrinskom* te Đule u Gotovčevu *Eri*. (JH)

42. festival kajkavskih popevki Krapina 2007.

SUVREMENO RUHO SVEČANOSTI
KAJKAVSKIH POPEVKI

Piše: Dalibor Paulik

Ovogodišnji Tjedan kajkavske kulture održan od 6. do 8. rujna, jedna od najvećih tradicionalnih rujanskih svetkovina u sjevernoj Hrvatskoj, završnicu je imao 8. rujna Svečanostima kajkavskih popevki, koje organizira Društvo za kajkavsko kulturno stvaralaštvo Krapina.

Nakon dječjeg festivala *Kaj u riječi, pjesmi, slici i plesu*, recitala stihova pjesnika koji pišu na kajkavskom, znanstvenog skupa *Kajkavski jezik, književnost i kultura kroz stoljeća*, četrdesetvodišnju tradiciju Festivala potvrdila je retrospektivna večer kantautora Arseno Dedića, jednoga od najuglednijih skladatelja koji su dali doprinos promicanju kajkavske popevke.

Uz simpatičnu i nenametljivu najavu samog autora, izvedeno je dvadeset popevki koje su napisane isključivo za Krapinski festival u razdoblju od 1971. do 2005. godine. Izvođače je pratio Festivalni orkestar HRT – a pod ravnanjem Stjepana Mihaljinca i Josipa Cvitanovića, a nastupili su Arsen Dedić, Gabi Novak, Danijela Pintarić, Barbara Othman, Bojan Kodrić, Branko Ovcarić, Ivica Bobinec, Suzana Češnjaj, Ivana Trogrlić i Kvartet Gubec. Redala se tako pjesmarica Dedićeva, nastala na stihove Dragutina Domjanica, Drage Britvića, Ančice Koprek, Ladislava Radeka, Jure Stubičanca, a svi izvođači zajedno su zapjevali kultnu popevku *Fala Vlahe Paljetka* na Domjaniceve stihove. Ponovo su zazvučale antologijske *Dugo me ni bilo* (1971.), *Lehka nojca* (1973.), *Sam ješa* (1982.) u Arsenovoj izvedbi, *Podragaš lasi* (1973.), *Kmica* (1976.), *Šestinske ambrele* (1990.), *Oko jene hiže navek ftiči lete* (1980.) u interpretaciji Gabi, a zajedno su otpjevali i *Gdo ti je rekel* (1984.), *Fališ mi* (1991.), Danijela Pintarić po prvi put je otpjevala *Napali lampu za spomenek* (1983.) i *Fergismajniht* (1984.), a publiku je razgalila i instrumentalna obrada popevke *Još vanjkuši na te dišiju* (1981.) u izvedbi klarinetista Branka Ovcarića. Bojan Kodrić podsjetio je na *Angeluš* (1972.), a Barbara Othman na popevku *Doma* (2005.), posljednju Dedićevu krapinsku suradnju s preminulim Dragom Britvićem, vjerojatno najvećim pjesnikom novouglažbljene kajkavske popevke. Croatia Records izdala je CD s ovim popevkama.

Evergreene kajkavske popevke zanimljivo je usporediti sa sedamnaest novih koje su se našle i na CD – u spomenutog diskografa. Od prošle godine umjetničko ravnateljstvo krapinskih Svečanosti preuzeo je Josip Cvitanović najavljujući suvremenije ruho, kao u autorskom i izvođačkom smislu, tako i u smanjenom i osuvremenjenom orkestralnom korpusu, uz naglašeniju ulogu ritam – sekcije te diskretniji zvuk gudača i tamburica. Ove je godine to bolje uspjelo zahvaljujući preuređenoj festivalskoj dvorani i kvalitetnijem zvuku popevki.

Festivalska pjesmarica započela je živom popevkom *Špancir fest* (S. Doronja, R. Stilinović, J. Cvitanović) koju je izveo Pero Rogan, a zatim je Barbara Othman uvjerljivo otpjevala *Krapina, Krapina* Fedora Kopse u aranžmanu Stjepana Mihaljinca, osvojivši treću nagradu stručnog žirija (S. Kalogjera, M. Tomasović, D. Diklić, Ž. Mesar, N. Mikac, Z. Hršak, K. Gregurović). Čuli smo i dva nova uglazbljenja Domjanicevih stihova, A. Kabiljo je skladao *Če i krova ni*, koju je izveo iskusni Đani Stipanićev, a *Daj ruku S. Cvije* (arr. T. Eterović) otpjevali su mladi Antonija Besednik i Antonio Maričević. Ljubavnu, pjevnu popevku *Ak se jemput vrneš meni* (D. Paulik, R. Novina, T. Eterović) nadahnuto je otpjevao Đuka Čaić, dok su Stjepan Jeršek Štef i zbor Ilirci izveli *Popevku v popevki* (V. Crnek, Z. Crnek, J. Cvitanović), za koju je autor stihova Zlatko Crnek dobio nagradu stručnog žirija. Oktet Kaj izveo je *Još imam jenu želju* (R. Suhodolčan, Z. Markulj), debitant, popularni Vinko Coce *Magdalenu* (T. Eterović, D. Kovačiček) kojom je razgalio krapinsku publiku, a Lea Bulić izvela je hitovsku *Ruda* (B. Ovcarić, Ž. Fočić, Z. Dvoržak). Višnja Korbar potvrdila je svoju interpretativnu zrelost u *Senje jene mladosti* (A. Dobrić – Jelača, R. Novina, S. Mihaljinac). Prvi je put na Festivalu nastupio i Ivo Pattiera izvođači duhovitu popevku *Dotepenec* (A. Dedić, N. Zuban, A. Dedić). Jacques Houdek istaknuo je svoju specifičnu interpretaciju u *Nočas ti nosim srce i dušu* osvojivši autorima Krešimiru Hercegu, Zlatku Crneku i Josipu Cvitanoviću drugu nagradu stručnog žirija. Žiga i bandisti na osebujan način izveli *Dok pred altar stane ona* (V. Kočiš – Zec, L. Baksa – Čeči, M. Švenda), Ksenija Erker je otpjevala nježnu *Leta letiju* (H. Hegeđušić, Lj. Šemeš), a Marko Novosel živu *Zagorsku veselicu* (E. Fliser, M. Doležal, S. Mihaljinac). Nagradu publike osvojila je ritmična popevka *Puca je bela* Zrinka Tutića i Željka Pavičića u aranžmanu Josipa Cvitanovića, zahvaljujući i izvedbi domaćih snaga – Kvarteta Gubec. Ove je godine pobjednik Svečanosti prvonačena popevka stručnog žirija *Još o tebi senjam*, balada Mirjane Pospis (arr. J. Cvitanović) u sigurnoj i uvjerljivoj interpretaciji Danijele Pintarić. Uz interprete značajan doprinos zvuku popevki dao je i Festivalni orkestar HRT – a pod ravnanjem Pere Gotovca, Siniše Leopolda, Zlatka Dvoržaka, Viktora Crneka i Josipa Cvitanovića.

Suvremeno ruho novih kajkavskih popevki pretvara manifestaciju u festival zabavne glazbe čija je namjera ulazak u krug probranih festivalskih događanja, kojemu kao identitet i poveznica s prošlošću ostaje ponajprije uglazbljena kajkavska riječ.

Razgovor s Gordanom Muratovićem — Cocom povodom ponovnog okupljanja Jinxa

S NJIMA SVAKAKO
NA ZAPAD!

Razgovarao: Robert Urlić

(nastavak sa str.1)

Kako je ponovno biti na pozornici?

Ja sam, kao i ostali dio ekipe, bio strašno nervozan. Nije nam bilo svejedno nakon šest godina izaći pred publiku. Bili smo svjesni da moramo biti pravi i to nas je možda malo sputalo na početku, ali kako je vrijeme odmicalo toga je nestajalo i bili smo sve opušteniji, a samim tim i bolji. Na tom smo prvom koncertu bili solidni. Nismo mi velike i stare zvijezde da bi samim izlaskom na binu izazvali euforiju, a kako ćeš odsvirati koncert nije bitno. Nama je to bilo vrlo bitno, bojali smo se grešaka i to je bio glavni razlog nervoze i treme.

Jesu li taj uteg postavljali i prethodni uspjesi, albumi i pjesme, koje su podjednako hvalili i publika i kritika?

Odlučili smo se za nastavak rada, nije ovo samo *comeback* zbog svirke. Jinxi žele raditi nove pjesme, novu glazbu, ono što nas sad furira. Naravno da će se novi materijal i neki budući uspoređivati s prijašnjim albumima, ali volio bih da nas gledaju kroz nešto što smo sada, kroz pjesme koje su nastale prije nekoliko mjeseci, a ne prije desetak godina. Ne bježim od njih, nikako, to su sve Jinxi, samo smo sada stariji i zreliji.

Upravo je na koncertu u Zagrebu bilo zanimljivo vidjeti i čuti da publika osim prijašnjih hitova zna i riječi novih pjesama, a album se pojavio samo desetak dana ranije.

To je ono što nas je najviše iznenadilo i razveselilo. To je onaj *feedback* publike koji nam je pokazao da i ovo novo što radimo ima smisla i to nam je puno važnije od onoga starog, barem u ovom trenutku.

Kao autor materijala na albumu, kao i na prethodnima, slažeš li se s konstatacijom da je ovo vaš najzreliji i najujednačeniji album?

Svatko će to doživjeti na svoj način. Mislim da sam

prije svega saznao kao osoba i još više tehnički kao producent. U zadnjih šest godina dosta sam vremena provodio u studiju gdje sam puno toga naučio. Kao autor drukčije vidim i doživljam sve oko sebe nego prije. Danas me manje može zadiviti, a i život, kako tvoj tako i okoline, mijenja se i to sve utječe na mene kao autora. U tih šest godina, koliko nismo radili, svašta se dogodilo s glazbom i na svim drugim poljima, a mi nismo živjeli u inkubatoru da te promjene ne bi utjecale i na nas. Jinxi su se mijenjali od samog početka iz *rock 'n' roll trash disco* benda s prvog albuma *Sextazy*, preko *funka, loungea* i *bossa nove* tako da promjene i nisu neka novost.

Odluku o ponovnom djelovanju donijeli ste prije godinu i pol dana, a službeno ste to objavili tek početkom lipnja. Čemu tajnovitost?

Nije to bila tajnovitost. Mislili smo da je bez veze najavljujati nešto što se treba dogoditi za godinu i više dana. Druga stvar je što smo trebali mir, jer da smo tada objavili da se ponovo okupljamo bili bi manje posvećeni glazbi zbog svega što bi ta vijest povukla za sobom. Usredotočili smo se na vježbanje, *usviravanje* i snimanje novih pjesama. Bila je to logična odluka jer u tom trenutku još nismo imali nove skladbe i glupo bi bilo pričati o nečemu što se tek treba napraviti i snimiti za godinu dana.

Iza ili ispred scene, hamletovska dvojba.

Kao netko tko je šest godina bio u logistici, bez direktnog kontakta s publikom, moram priznati da je ovo puno ljepše i da tek sada vidim koliko mi je nedostajala pozornica i izravni kontakt. Užitek je kada nešto napraviš popeti se na binu i dobiti tu izravnu reakciju, jednostavno je drukčiji osjećaj, bolji. Ako se Jinxi jednom i raspadnu, sebi više neću dozvoliti šest godina logistike, ni u kojem slučaju.

Zašto niste napravili nešto novo u ovih šest godina?

Možda je razlog tomu i to što sam ja negdje u podsvijesti osjećao da Jinxi kao bend nisu rekli zadnju riječ i da s njima nije sve gotovo.

HRVATSKO GLAZBENO STVARALAŠTVO NA
58. DUBROVAČKIM LJETNIM IGRAMA

Atrijem Kneževa dvora i tvrđavom Revelin proteklog su srpnja i kolovoza prodefilirali brojni vrhunski hrvatski i svjetski glazbenici, među kojima violinistica Midori i pijanist Charles Abramovich, soproanistica Inva Mula, gitaristica Xuefei Yang, violinisti Vadim Rjepin, Gidon Kremer, Stefan Milenković, te dirigenti Krzysztof Penderecki i George Pehlivanian. Zastupljenost hrvatske glazbe na ovogodišnjim Dubrovačkim ljetnim igrama mogla bi se opisati zadovoljavajućom, a nacionalno se glazbeno stvaralaštvo u podjednakom mjeri našlo na programima hrvatskih i inozemnih umjetnika. Ansambli Sinfonietta Cracovia pod vodstvom ovogodišnjeg biennalskog gosta Krzysztofa Pendereckog izvela je *Preobrazbe* za orkestar Dubravka Detonija, skladbu nastalu 1963. godine, koju je dvije godine kasnije prouzveo Simfonijski orkestar RTZ pod vodstvom Pavla Dešpalja. Ansambli Lado predstavio je *Kavariju*, oratorij za sole, muški, ženski i mješoviti zbor, a udaraljkaš Igor Lešnik i orguljaš Mario Penzar, koji čine Duo Attacantilena, izveli su Lešnikovu *Uskrsnu tokatu* za udaraljke i orgulje. Dubrovački gitarski trio, u sastavu Ante Skaramuca, Frano Matušić i Maroje Brčić, na koncertu u atriju Kneževa dvora izveo je *Uvertiru* (8. simfoniju) u G-duru Luke Sorkočevića i skladbu *Hommage a Sorkočević* Nikše Njirića. To djelo, napisano 1978. za dubrovački komorni sastav Collegium musicum, skladatelj je obradio 1999. godine za trio gitara, a Dubrovački gitarski trio djelo je iste godine prouzveo na Osorskim glazbenim večerima.

Američki klarinetist Michael Edwards i Dubrovački simfonijski orkestar pod ravnanjem Zlatana Srzića na programu su imali *Koncert za klarinet i gudače* Brune Bjelinskog, koji je autor skladao 1952. u brazilskome gradu Teresopolisu. Na posljednjem festivalskom koncertu, Slovenska filharmonija pod vodstvom uglednoga dirigenta Georgea Pehlivaniana izvela je *Dramatsku predigru*, op. 25a Blagoja Berse, najpoznatiji dio njegove nedovršene *Simfonije* u c-molu, op. 25 koju je skladao tijekom studija u Beču, od 1898. do 1902. godine. (Bojana Plečaš)

Dubravka Detoni i Krzysztof Penderecki u Dubrovniku

Djela hrvatskih skladatelja na 32. Osorskim glazbenim večerima

RAJSKI VRT HRVATSKE GLAZBE

Piše: dr. sc. Zdenka Weber

Od 1976. do danas Osorske glazbene večeri (OGV), koje se održavaju u drevnom gradiću na prevlaci otoka Cresa i Lošinja, upornošću svojeg osnivača i kontinuiranog ravnatelja, uglednog redatelja Daniela Marušića, ustraju u uključivanju skladbi hrvatskih autora na svaki od koncerata. Bilo da se radi o ponovljenim izvedbama, o prvim suvremenim predstavljajima ili o praiizvedbama glazbe hrvatskih skladatelja, svaki od solista ili ansambala koji nastupaju u osorskoj Crkvi Marijina uznesenja, obavezno u svoj program uključuju domaće djelo. Budući da svaka festivalska sezona obuhvaća dvadesetak koncerata, u protekle 32 godine održano je oko 640 programa s gotovo toliko izvedbi djela hrvatskih skladatelja. Monografija OGV-a objavljena prošle godine pod nazivom *Arkadija hrvatske glazbe — 30 godina festivala Osorske glazbene večeri* (izdavač Hrvatska udruga Osorske glazbene večeri 2006.), zorno predočuje bogatstvo izvedenog repertoara svih glazbenih vrsta, uključujući i stotine osvrta koji su o osorskim svečanostima glazbe objavljeni u hrvatskim novinama i časopisima. To opsežno izdanje izuzetno je pomnomo u nalaženju svih relevantnih podataka o izvedbama i pratećim dokumentima priredila Dodi Komanov. Neizmerno je to bogatstvo skladateljskih potencijala koji su svakog ljeta predstavljani osorskoj, pretežno inozemnoj publici. Jednako tako te činjenice upozoravaju na inspirativnu snagu OGV-a kao jedinog hrvatskog nacionalnog festivala koji trajno pobuđuje hrvatske skladatelje na pisanje novih djela, nerijetko posvećenih upravo onim interpretima koji su ih u Osoru praiizvodili. Začuđuje stoga premalo zanimanje Hrvatskog radija i televizije za taj Festival, trajno snimanje događaja, a da ne govorimo o mogućnostima izravnih prijenosa otvaranja godišnjeg OGV-a, prigoda u kojima se gotovo bez izuzetka, praiizvode skladbe naših autora. Za hrvatsku glazbu izuzetno plodan, OGV još uvijek nije dovoljno prepoznati festival u okviru kojega se afirmiraju hrvatski skladatelji kao što se i potvrđuju oni koji su već odavno stekli ugled u okvirima tradicionalno bogate hrvatske glazbene tvorbe.

Miletić u središtu

Prema prihvaćenoj praksi Osorskih glazbenih večeri, svake je godine Festival u znaku pojedinog skladateljskog imena. Ovoga je ljeta u središtu pozornosti bio skladatelj Miroslav Miletić (1925.) te je tako izvedeno šest njegovih djela, među kojima dvije praiizvedbe. Čast otvaranja Festivala 14. srpnja pripala je Bukureštanskom simfonijskom orkestru pod ravnanjem Florina Totana. Gosti iz Rumunjske praiizveli su Miletićevu *Laudu Osoru*, skladbu nepretenciozna trajanja kao spontani iskaz sjećanja na djela koja je autor pisao za Osor u prijašnjim godinama, sa stavicima

Tužbalica, Nada i Ples. Mladi orkestar izveo je i bitno revidirani *Koncert za violinu i orkestar (Promenadni)* Miroslava Miletića, iz 1986. kada je praiizveden u Rogaškoj Slatini. Za taj *Koncert* sâm autor kaže da »odiše vedrinom«, a u drugom stavku, violinskom solu, koristi glazbu iz skladateljeve još neizvedene opere *Karolina Suhodolska*. Druga Miletićeva praiizvedba bio je *Hommage à Ferdo Livadić Notturmo* (1822.). Zamisao za verziju tog djela u izvodenju glasovira i gudačkog ansambala (izvrstan poljski Gudački kvartet Frédéric Chopin i pijanist Marek Drewnowski), potekla je u suradnji ravnatelja OGV-a Daniela Marušića i skladatelja Miroslava Miletića. Riječ je o inspiriranoj obradi antologijske klavirske minijature iz hrvatske glazbene baštine, kao Miletićev aktivni odnos prema prvom hrvatskom notturmu, skladanom prije Chopinovih remek-djela s noćnim ugodajima. Na programima drugih glazbenika bili su još Miletićeva antologijska *Medimurska suita za gitaru* (Darko Petrinjak), *Četiri plesa iz dječjeg baleta Djeca plešu* (poljski Aquamarine kvartet) i *Suite du bourdon* (Zagrebački gitaristički kvartet).

Bobičeve tri praiizvedbe

S tri se praiizvedbe u Osoru predstavio Davor Bobić, skladatelj u izrazitom usponu, koji se rado odazivlje pozivima izvodača u nekonvencionalnim formacijama. Za Kvartet tuba »XL« Zagrebačke filharmonije skladao je djelo pod naslovom *Kroatina*, što upućuje na bliskost s hrvatskim nacionalnim glazbenim idiomom. Davor Bobić značajki koristi virtuozne mogućnosti odabranih instrumenata, a u melodijsko-harmonijskom izrazu je inventivan, ne na-

U 32. godini postojanja Osorske glazbene večeri nastavile su kročiti putem koji afirmira hrvatsku glazbu i možemo se nadati da će skladbe predstavljene u Osoru živjeti na koncertnim podijima u Hrvatskoj i diljem svijeta. Potencijali hrvatskog glazbenog stvaralaštva to svojim dometima zavrđuju.

puštajući tonalnu prepoznatljivost glazbenog protoka. Praiizveden je bio još i njegov *Concertino za 13 glazbenika* (Grand Wind Zagreb pod ravnanjem Ante Milića) te *Dječja suita* br. 4 za bajan solo (Miran Vaupotić), opsežan niz stavaka s programskim naslovima. Bajan je instrument kojemu je Bobić već posvetio vrlo uspješna djela, jer je uz diplomu iz kompozicije na Konzervatoriju u Kijevu stekao i diplomu iz harmonike.

S tri je skladbe iz bogate ostavštine remek-djela bio zastupljen i akademik Boris Papandopulo, jedan od najznačajnijih skladatelja hrvatske glazbe 20. stoljeća. Papandopulova su djela nezaobilazna na repertoarima naših solista i ansambala i trajno svjedoče o najvišoj razini skladateljske inventivnosti. Flautistica Renata Penezić i gitarist Darko Petrinjak izveli su maestra *Tri dijaloga*, harfistica Diana Grubišić Čiković i hornist Boštjan Li-

Dubrovački gitarski trio

pošvek *Legendu* za rog i harfu, a gitarist Darko Petrinjak na solističkom je recitalu interpretirao *Ples* br. 3. Sva su ta djela, predstavljena u vrsnim interpretacijama, nailazila na spontani pljesak oduševljene publike.

Otkriće braće Fumić

Otkriće u skladbama za gitaru jesu braća Slavko i Rudolf Fumić čiju glazbu promiče gitarist Darko Petrinjak. Riječ je o glazbenim minijaturama »jednostavnoga izričaja, a koje dozivaju romantičku atmosferu«, kako je zapisano u programskoj knjižici Festivala. Rođeni u Zagrebu, braća Fumić glazbom su se bavili iz ljubavi, a gitara im je bila glavna preokupacija. Rudolf Fumić je 13. svibnja 1947. priredio solistički cjelovečernji koncert u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu, što je bio prvi takav gitarski recital u Hrvatskoj. Darko Petrinjak je u Osoru, kao prve suvremene izvedbe, predstavio *Malu melodiju*, *Romanzu* i *Preludij* br. 2 Slavka Fumića i *Preludije* br. 4 i 5 Rudolfa Fumića. Općenito, koncert Darka Petrinjaka bio je sa sedam djela najposvećeniji hrvatskoj glazbi, što je publika prepoznala kao osobit domet i nagradila burnim pljeskom.

Praiizvedbama su se još istakli Goran Listeš (*Tulipan* za flautu i gitaru), Gordan Tudor (*Nekoliko minijatura* za kvartet saksofona), Alfi Kabiljo (*Party* za dva glasovira), Josip Matanović (*Medimurska/Vehni, vehni*, za dvije harmonike) i Davorin Kempf (*Tri pogleda na osorsku katedralu* za glasovir). Izuzetno dobar prijem kod publike imala je trostavna skladba *Party* Alfija Kabilja u izvedbi Katarine i Vladimira Krpana. Glasovirski je duo ponovio prvi stavak *Kolo*. Kako i inozemni interpreti uključuju u svoj program djela hrvatskih skladatelja, tako je ugledni talijanski pijanist Virginio Pavarana praiizveo *Tre sguardi sul duomo di Osor/Tri pogleda na osorsku katedralu*, novu partituru uglednika među hrvatskim skladateljima, Davorina Kempfa.

Novoosnovani ansambl

U doista reprezentativnom broju djela hrvatskih skladatelja različitih stilskih pripadnosti i

generacija bili su još svojom glazbom zastupljeni Juraj Stahuljak (Zagrebački kvartet), Ruben Radica (*Izdaleka*, tri stavka za gudački orkestar, I Cameristi Italiani), Luka Sorkočević (*Simfonija* br. 7, Dubrovački simfonijski orkestar pod ravnanjem Pavla Dešpalja), Pero Šiša (*Glasovirski koncert* br. 2, Pavica Gvozdić i Dubrovački simfonijski orkestar), Josip Kaplan (*Bodulski tanac*, Trio Osor), Luka Sorkočević (*Simfonija* br. 3, Dubrovački gitarski trio), Stanko Horvat (*Paysage sombre*, Pavica Gvozdić), Tomislav Uhlík (*Quarteto concertante*, Zagrebački gitaristički kvartet) i Bruno Bjelinski (*Sinfonietta* za saksofon, gudače i udaraljke; Lovro Merčep, saksofon, Hrvatski komorni orkestar pod ravnanjem Dinka Appelta). U tom su nizu ponovljenih izvedbi osobitu pozornost ostvarili nadahnuta glazba Pere Šiša u njegovom opsežnom, romantički intoniranom *Drugom glasovirskom koncertu* u magistralnoj izvedbi pijanistice Pavice Gvozdić kao i, u slijedu komornih minijatura, *Bodulski tanac* Josipa Kaplana. Tu istarskim folklorom inspiriranu skladbu izveo je Trio Osor, novi komorno-glazbeni sastav na koncertnim podijima u Hrvatskoj. U triju su se okupili flautistica Renata Penezić, violončelist Petar Kovačić i pijanistica Zarija Alajbeg Galuf, koji su odabirom imena (na poticaj Daniela Marušića) očito odlučili promicati ljepote drevnog Osora i izvan njegova domicilnog Festivala.

U 32. godini postojanja OGV su nastavile kročiti putom koji afirmira hrvatsku glazbu i možemo se nadati da će skladbe predstavljene u Osoru živjeti na koncertnim podijima u Hrvatskoj i diljem svijeta. Potencijali hrvatskog glazbenog stvaralaštva to svojim dometima zavrđuju. Da je za to daljnje širenje hrvatske glazbene produkcije neophodno potrebno ispunjenje nekih drugih uvjeta, prvenstveno na planu upravljanja i izdavaštva, dobro je poznato i izlazi iz okvira ljetnog Festivala. Ali, nije naodmet i na to upozoriti. Ispunjenjem svega potrebnoga moglo bi se još uvjerljivije govoriti o »diličnom rajskom vrtu« hrvatske glazbe.

GINA PICINIĆ POBJEDNICA 37. MIK-a

Više od stotinu sudionika, tisuće prijedanih kilometara, morskih milja i oduševljenih posjetitelja, obilje pjesme i plesa ... značajke su jedinstvenog glazbenog festivala duge tradicije koji generacijama promiče čakavski izričaj, taj najstariji oblik hrvatskoga jezika, koristi primorski i istarski melos, ali i prisjeća na povijesne i turističke posebnosti kroz najavne televizijske priče o gradovima sudionicima.

MIK, kako od milja tepaju Melodijama Istre i Kvarnera, i ove je godine sigurnom rukom vodio iskusni kapetan od nota, direktor Festivala Andrej Baša. Glazbenici su ljetos posjetili Mali Lošinj, Novalju, Labin, Čavle, Gračišće, Novi, Krk (nažalost, koncert nije održan zbog nevremena), Kostrenu, Pulu i na kraju stigli do velike završnice na riječkome Korzu, uz izravni radio i TV prijenos.

Jedno od obilježja MIK-a jest izostanak festivalske nervoze. Navijačkim strastima Baša je doskočio tako što publika već godina glasuje za dvije, po njima najbolje skladbe. Pa, ako prvo mjesto etape i osvoji pjevač posebno

omiljen u tome mjestu, uvijek će isplivati i objektivno vrijedna pjesma.

Primorci, Istrani i otočani tako su plebiscitarno na prvo mjesto postavili skladbu *Barka lipog imena* autora Andreja Baše. Prednost je bila tako velika da je pobjednica bila znana već na pola manifestacije. Gina Picinić, koja već sedmu godinu na MIK dolazi iz New Jerseya, a karijeru je započela pjevajući na dječjem festivalu u New Yorku, nova je miljenica brojne mikovske publike. Do drugoga mjesta stigli su autori R. Grubišić i M. Bobuš s kompozicijom *Dobro jutro, kraju primorski* u izvedbi dueta Mirjana

Bobuš i Mario Lipovšek, a treću skladbu u ukupnom poretku *Moja ruža* za Trio Rio napisali su S. Martinović i L. Domijan.

Stručni sud ocijenio je najboljom skladbu Roberta Grubišića i Marine Valković *Kanet na vetru* u izvedbi Damira Kedže. Drugoplasirani je autor Bruno Krajcar napisavši *Špegalj* za Sabrinu. Treću stručnu nagradu primio je kantautor Đani Maršan za *Kameliju* na tekst D. Načinovića.

Plakete povodom 30 godina nastupa na MIK-u dobile su Vesna Nežić Ružić i Ljubica Bestulić Stanković. (Maja Sabolić)

Gina Picinić

Festival zabavne glazbe Split '07. bez nagrada

U REVIJALNOM IZDANJU

Piše: Goran Pelajić

Dvije festivalske večeri s revijalnim predznakom posebnost su 47. Festivala zabavne glazbe Split (FZG), održanog 6. i 7. srpnja na kulturnim, veličanstvenim Prokurativama, koje su (barem što se scenskoga rukopisa tiče) nenadmašne u svojoj ljepoti i ambijentu stvorenom za velike festivale i velike festivalske pjesme. Ako je suditi po broju pjesama, ovogodišnji je *Split* bio velik festival, ali su, nažalost, izostale one bitne karakteristike po kojima se poimaju festivali. Naime, odlukom Savjeta FZG Split i direktora Tomislava Mrduljaša, 47. izdanje, još uvijek najjačeg (pa i najboljeg) festivala zabavne glazbe u Hrvatskoj, nije imalo natjecateljski karakter. Ugledni skladatelj smatra da: ... u *ovakvoj konkurenciji, u kojoj se najbolje pjesme bore protiv najboljih, nagrada gubi smisao. Uostalom, pjesak za vokalnu (autorsku) izvedbu znači puno više od formalnog priznanja uobličena u neku statusu. Ove godine pjesma je imperativ, a ne rivalitet sudionika. Ukusi su različiti pa je potrebno određeno vrijeme da slušatelji profiliraju njima najdražu pjesmu, jer su na koncu, one za njih i pisane.* Mrduljaš je već 2005., prve godine s njegovim potpisom, uspio vratiti FZG Split na snažnije temelje po kojima je kroz prošlost ova glazbe-

na manifestacija dosegla vrhunac. Upravo stoga, što je razvidno da brojni autori još uvijek imaju (umjetničkog) interesa da svoje pjesme predstave na toj sceni, nije trebalo ukidati nagrade. One su i poticaj autorima i izvođačima, priznanje za kvalitetu i na koncu radost za publiku, pa bi ih iduće godine na Prokurative trebalo vratiti.

I programski, Festival se razlikovao od dosadašnjih. Prva večer bila je u znaku ponajboljih klapa koje su izvele svima dobro poznate glazbene bisere iz bogate festivalske riznice. *Split u klapskoj pjesmi*, autora Mojmira Čačije, okupio je 12 klapa koje su pjevački imponirale, a vrhunac večeri bile su dodjele Nagrade za izuzetan doprinos hrvatskoj glazbenoj kulturi. Nakon Zdenka Runjića, Josipa Biskupovića, Nikice Kalogjere i Vice Vukova, ove godine to priznanje dobili su Tereza Kesovija, Zvonko Špišić i Radojka Šverko. Uvažene je umjetnike splitska publika dočekala ovacijama, potvrđujući na taj način da je nagrada došla u prave ruke, a laureatima pripada i naziv maestra.

Ako je prva festivalska večer bila u znaku starog, dobro poznatog zvuka i sjaja, druga je pod nazivom *Večer novih skladbi* predstavila 27

Festival zabavne glazbe Split stoji na čvrstim nogama, i prema 50. izdanju ide i nadalje bez financijske potpore grada čije ime nosi. A hoće li u takvoj situaciji festivalski prvokategorik dočekati svoj jubilej živ i zdrav, ovisi ne samo o organizatoru već i o politici u kojoj se gradski očevi odriču očinstva nad manifestacijom koja je proteklih pet desetljeća na najbolji način predstavila darovite autore i izvođače iz svih hrvatskih krajeva, a sve pod nazivom *Nima Splita do Splita*.

Tereza Kesovija, Zvonko Špišić i Radojka Šverko — laureati nagrade za izuzetan doprinos hrvatskoj glazbenoj kulturi

glazbeno-pjevačkih uradaka, od kojih će neki zasigurno ostati u životu i koje ljeto više. Bila je to dobro koncipirana glazbena priredba složena po principu »za svakoga ponešto«. Uz veliki festivalski orkestar kojim su ravnali Joško Banov, Josip Cvitanović i Željko Šparmajer, nastupili su nadolazeće nade hrvatske zabavno-glazbene scene, ali i imena poput Zorice Kondže, Tereze Kesovije, Giuliana, Zrinke, Harija Rončevića... I dok su poneki zadivili publiku pjevačkim kreacijama, drugi su se zadovoljili glamuroznim modnim detaljima, što opet spada u festivalski milje.

Zanimljivo je i ohrabrujuće što su splitske Prokurative nakon niza godina ponovno bile ispunjene do posljednjeg mjesta, a ove godine pored gotovo svih hrvatskih redakcija, akreditacije za praćenje Festivala zatražili su novinari iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Slovenije, Češke, Slovačke, Crne Gore i Bugarske.

Gdje su početkom srpnja nastupale »velike pjevačke zvijezde« kojima je Split toliko dao? Ove godine nisu se trebali nadmetati i time dovoditi svoj zvjezdani status i ego u pitanje!

2. festival komorne glazbe Rijeka 2007

NOVA RIJEČKA KONCERTNA SEZONA

Piše: Ramiro Palmić

Svi mi koji pratimo riječki glazbeni život ugodno smo bili iznenađeni kada je prije dvije godine bez velikog glamura i pompe u organizaciji Glazbene agencije Haller počeo Festival komorne glazbe. Idejni začetnik i organizator ove ljetne glazbene svetkovine je Roberto Haller, ugledni i svestrani riječki glazbenik. Prostori u kojima se odvijaju koncerti Festivala četvrtkom tijekom mjeseca srpnja i kolovoza prekrasne su riječke akustične Crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije, sv. Jeronima i Katedrale sv. Vida.

Ovogodišnji 2. Festival komorne glazbe Rijeka 2007. počeo je koncertom izvrsnih mladih glazbenika, studenata i profesionalaca iz Praga okupljenih u komorni zbor i orkestar pod nazivom Piccolo coro & Piccola orchestra koji vodi poznati češki dirigent i pedagog Marek Valášek. Zborskim ciklusima *U prirodi* Antonina Dvořaka i *Ljubav i smrt* Petra Ebena, komorni mješoviti zbor pod maestrovom pedantnom rukom demonstrirali su odnjevovano i čuvstveno pjevanje. Ebenova skladba *De tempore* pod ravnanjem studentice Jane Secke izvedena je uzornim vokalnim slogom. *Suitu* Leoša Janačeka, komorni gudački orkestar pod vodstvom dirigentova asistenta Luboša Pribyla interpretirao je zvukovno izbalansirano i s intonativnom jasnoćom. Vokalno-instrumentalno djelo tuborna raspoloženja *Litanije Crnoj Madoni* F. Poulenca primjereno su izveli ženski zbor i orkestar, a svečani *Magnificat* J. Dismasa Zelenike cjelokupan ansambl i njihov dirigent predstavili su duboko proživljeno i bravurozno. Festival je nastavljen nastupom zagrebačkog Gudačkog kvarteta Cadenza u sastavu: Krešimir Marmilić i Gorjana Jurilj violine, Mirko Boch, viola i Dora Kuzmin, violončelo. Nakon melodičnih i prozračnih *Šest talijanskih menueta* Stjepana Spadine, manje poznata skladatelja i plemića koji se potpisivao Stephano N. detta Spadina, Gentiluomo

Dalmatino, rođena oko 1730. u Zadru, čuli smo *Gudački kvartet* br. 1 u d-molu španjolskog skladatelja Juana C. de Arriaga. Opsežno četverostavačno djelo izvedeno je angažirano, plemenitom komornom zvučnošću i posebno efektinim dijalozima violine i čela. Koncert gostiju iz Zagreba nastavljen je u ozračju plesne glazbe, skladbama *Alla Mazurka* A. Glazunova, *Madarskim plesom* br. 4 J. Brahmsa i *Slavenskim plesovima* A. Dvořaka u kojima su naglašeni ljupkost melodijskih linija i ritmički obrasci djela. Na trećem koncertu muzicirao je riječki gudački duo, violinistica Vedrana Veljačić i Mauro Šestan, violončelo. To je i jedna od osobitosti Festivala koji angažira i riječke glazbene umjetnike. U prvom dijelu suptilnim osjećajem za stilska obilježja epohe te usklađenim zajedničkim nastupima svirali su *Dva dueta* J. S. Bacha i *Passacaglia* G. F. Händela. Svirajući opuse J. F. Zbindena, Z. Kodalya i M. Ravela riječki su umjetnici pristupom interpretaciji na upečatljiv način približili slušateljima moderniju glazbu.

Barok na riječki način

Dosadašnji koncerti riječkog komornog ansambla Collegium musicum Fluminense koji koncertira na autentičnim glazbalima 17. i 18. stoljeća, popraćeni su laskavim priznanjima publike i kritike. Sastav ansambla se mijenja ovisno o djelima i stilovima, a na ovogodišnjem Festivalu svirali su Branimir Rizoniko, barokna oboa, violinisti Tea Grubišić i Eduard Kraljić, Valerya Caschenko, viola, David Stefanuti, violončelo i umjetničko vodstvo, Valter Veljak, kontrabas i Roberto Haller, čembalo. Suzdržana tempa i dinamike, ansambl je na početku s elegancijom predstavio stavke iz baleta *Les fontaines de Versailles* francuskog dvorskog skladatelja i orguljaša M. R. de Lalandea, a *Koncert* u g-molu A. Vivaldija u nastavku je predstavio baroknom motorikom. Ova glazbena večer nastavljena je instrumentalnim dijelovima iz opere *Didona i Enej* najznačajnijeg skladatelja engleskog baroka H. Purcella koji su interpretirani živim baroknim pulsiranjem. Nakon *Koncerta* u C-duru A. Vivaldija, koncertna večer zaokružena je instrumentalnim ulomcima iz Händelove opere *Rinaldo* čiji su izvedbu krasili efektini solo nastupi, dueti i usklađenost zajedničkog muziciranja. Maestro

D. Stefanuti, istodobno svirajući čelo, diskretno je i sigurno vodio cjelokupnu izvedbu.

Prvorazredni koncert

Koncert Baroknog orkestra Europske unije predstavljao je izniman glazbeni događaj i pravu baroknu poslasticu. Ravnatelj orkestra što ga čine sedamnaest glazbenih talenata raznih europskih konzervatorija iz dvanaest zemalja, karizmatični je danski dirigent i čembalist Lars Ulrik Mortensen. Kao vrstan poznavatelj značajki baroknog stila Mortensen je dobitnik brojnih međunarodnih priznanja. Interpretacija suite iz *Pan i Syrinx* J. E. Gaillarda odisala je savršenom uigranošću i zvukovnom homogenošću, kao i *Simfonija za gudače* u e-molu J. H. Romana, svježje razrađenih ukrasa i *appoggiatura*. U tom dijelu osobitom zvukovnom izvornošću puhačkog trija, dvije oboe i fagot, izvedena je suita iz opere *Zoroas-*

Potaknuti uspjehom Festivala komorne glazbe koji se do sada održavao u tijeku ljetnih mjeseci, Glazbena agencija Haller, priprema cjelogodišnju koncertnu sezonu 2007./2008., što će uvelike obogatiti, osvežiti i pokrenuti cjelokupni stagnerajući glazbeni život grada na Rječini u tijeku godine.

tra J. Ph. Rameaua. Bachov *Koncert za violinu* u a-molu nizozemska violinistica Lidewij van der Voort svirala je osebjunom uglađenošću, čistim dvoglasjima i finim *pianissimima*, a na samom kraju koncerta, čembalist i dirigent Mortensen te blistavi orkestar izveli su savršenom disciplinom i strašću *Orkestralnu suitu* u C-duru br. 1 istog autora. Valja odati priznanje organizatoru posebno ovog festivalskog koncerta, kao i pokroviteljima Odjelu za kulturu Grada Rijeke, Primorsko-goranskoj županiji i Ministarstvu kulture RH koji su omogućili gostovanje koje bi rado čula i najveća glazbena središta.

Mašti na volju

Šesti koncert Festivala bio je rezerviran za Duo Grubišić, dvije darovite riječke umjet-

nice, sestre Teu Grubišić, violina i Dianu Grubišić Čiković, harfa. Prvi dio večeri bio je u znaku baroka. U *Sonati* u D-duru za violinu i basso continuo (harfu) A. Corellija, u četiri kontrastna stavka simpatične i darovite umjetnice pružile su maštovite i sabrane kreacije. T. Grubišić punoćom i zaobljenošću violinskog tona i tehničkom lakoćom suvereno je interpretirala *Partitu* u E-duru br. 3 za violinu solo J. S. Bacha. Glazbena večer bila je ispunjena kraćim skladbama izvorno pisanim i u transkripcijama za violinu i harfu. Razigrane su umjetnice poetičnošću i iskrenim oživljavanjem glazbenog teksta pružile osebjunju večer. Na pretposljednem koncertu uz poznati gudački kvartet Moyzes iz Bratislave, nastupio je glazbeni virtuoz, švicarski klarinetist Nicola Bulfone. Svirati na cjelovečernjem koncertu tri zahtjevna komorna djela vrlo je rijetka praksa i za to moraju postojati goleme glazbene i kondicijske mogućnosti. N. Bulfone na najbolji je način pokazao da sve to ima. U kraćem stavku *Allegro* u B-duru W. A. Mozarta, Bulfone je prikazao tehničku lepršavost i perfekciju, a u *Kvintetu* u Es-duru, br. 3, op. 23 H. J. Baermana blještavilo i romantičnu melodičnost. Na kraju, *Kvintet* u B-duru op. 43 C. M. von Webera, skladbu raznolika tempa i ugođaja koje obiluje brojnim ukrasima, trilerima i pasażama, Bulfone je izveo fenomenalno, te je izvedba majstorski privedena impresivnom i bravuroznom završetku.

Završnicu 2. festivala komorne glazbe Rijeka 2007. obilježio je nastup Riječkog komornog orkestra i Adriana Martinollija D' Arcija, solista i gosta dirigenta iz Trsta. U tri *Sonate da chiesa* za orgulje i orkestar, orguljaš Roberto Haller uz ansambl pod vodstvom talijanskog maestra muzicirali su u Mozartovu stilu rafinirano delikatno. Središnje djelo večeri bio je Mozartov *Koncert* za flautu, harfu i orkestar u C-duru, KV 299. Solisti, flautist Metod Sironić, čistoćom fražiranja i jasnoćom izraza, te harfistica Vlasta Hribar vrlo preciznim oblikovanjem glazbenih misli i nenametljivom pedalizacijom u vrsnim zajedničkim izvedbama kadenci u sva tri stavka *Koncerta*, ostvarili su kreativno živu interpretaciju profinjene zvukovnosti. Koncert je priveden kraju *Simfonijom* u F-duru, br. 17 J. Haydna i romantičnom *Holberg* suitom za gudače E. Griega.

Hrvatska praizvedba glazbene monodrame *Judita* Katarine Livljanić 18. srpnja 2007. na Glazbenim večerima u Sv. Donatu

POVRATAK GLAZBI

Piše: Ana Vidić

Najavljen u programu kao »glazbeno kazalište — *Judita*, biblijska pripovijest iz renesansne Hrvatske prema tekstu Marka Marulića«, novi projekt Katarine Livljanić poseban je ne samo zbog prvog predstavljanja hrvatskoj javnosti, nego i zbog Zadra gdje je premijerno prikazan. Zadar je grad iz kojega je autorica krenula u svijet prema novim životnim i profesionalnim izazovima koji su je doveli do statusa muzikologinje međunarodnog ugleda te pjevačice i stručnjakinje za srednjovjekovnu izvedbu koja predaje na pariškoj Sorbonni i u Limericku u Irskoj. Sa članovima svojega ansambla Dialogos,

Arhaičnost jezika, izražajnost gestikulacije i pjeva, razrađenost instrumentalnih dionica i prožetost uloga svih triju izvođača na jedinstvenoj sceni uz arhitekturu i akustiku Crkve svetog Donata izrazito su komunikativno, a uz minimum sredstava, publici predstavili živost i snagu sadržaja Marulićevih stihova.

koji je osnovala 1997., upustila se i ovaj put u poniranje i istraživanje srednjovjekovnoga glazbenoga svijeta mediteranskoga prostora i njegovo povezivanje s vlastitim inovativnim idejama, spajajući tako glazbu, tekst i scensko tumačenje u neraskidivu cjelinu.

Dosezi Marulićeva prostora

Kao začetak ideje projektu Katarina Livljanić navodi pronalazak ulomka teksta nepoznatog srednjovjekovnog hrvatskoga pisca čija ju je arhaična ljepota zvuka pretočena u dijalog između duše i misli navela na daljnja istraživanja. Tako je došla do dalmatinske zbirke *Vartal* iz 16. stoljeća u kojoj su sadržani brojni slični alegorijski dijalozi, takozvana *prenja*. Neki od tekstova pripisuju se Marku Maruliću, pa stoga ne začuđuje da se javila asocijacija upravo na njegov najveći pjesnički domet — *Juditu*. U oblikovanju biblijske priče o lijepoj udovici iz Betulije koja usmrćivanjem neprijatelja Holoferna oslobađa svoj narod, Marulić je kao obrazovani humanist, osim poznavanja klasika, talijanskih renesansnih pjesnika i dakako

Biblije, u svoje stihove utkao i sve dosege naših prostora od glagoljaša, začinjavaca i narodnih pjesnika do pučkih prosvjetitelja.

Put do rekonstrukcije

Polazeći od toga, i vizija Katarine Livljanić na neki je način nastavak rada na svestremenoj priči o Juditi u smislu spajanja raznih utjecaja te njihova proširivanja drugim izričajima. U tekst su stoga, uz Marulićevu *Juditu*, uključeni i ulomci iz spomenutih *prenja* koji su kao dijalozi između misli i duše poslužili za intiman prikaz glavnih likova — Judite i Holoferna. I glazba te priče nastajala je na sličan način — asocijativno, ali i rekonstrukcijski, kroz iskustvo u slušanju i proučavanju gregorijanskih i glagoljaških izvora iz Dalmacije kao i usmene predaje. Stari glazbeni materijal tako je upotrijebljen za stvaranje novoga. Naime, prema autorici projekta, građa unutarnje strukture teksta o Juditi odgovara nekolicini glagoljaških melodija koje su se koristile u narativnim napjevima u Dalmaciji, često u sklopu vrlo emotivnih i dramatičnih liturgijskih situacija koje se odnose na Pasiju ili obrede Velikoga tjedna. Štoviše, tekst evocira i određene rezonancije iz biblijske knjige o Juditi koji su se pjevali u liturgijskoj službi, što je ukazivalo na potrebu pronalazanja melodija u srodnim glazbenim izvorima ovoga podneblja, dakle dalmatinskim i talijanskim, koje bi odgovarale elementima iz Marulićevih stihova. Pritom su za izradu glazbene građe i za pjevačicu i za instrumentaliste čija je pratnja utemeljena na improvizaciji, ali opet prema teoretskim izvorima iz Marulićeva vremena, korišteni modusi i melodijske formule.

Hrvatska tradicijska glazbala

Partiture, u standardnom smislu nisu bile korištene, a najbolji opis ukupnoga rezultata daju riječi same autorice: »Judita i Holoferni i svi demoni iz njihovih unutarnjih svjetova dolaze pred publiku u ovoj glazbenoj monodrami kroz medij ženskoga glasa koji pjeva nekoliko uloga koristeći širok spektar vokalnih nijansi.

Instrumentalisti, članovi ansambla Dialogos — violinist, violist i skladatelj Albrecht Maurer te skladatelj i izvođač na srednjovjekovnim tipovima flaute Robert Rodenkirchen, i inače svestrani glazbenici, posebno su za *Juditu* naučili svirati dva hrvatska tradicijska glazbala: liricu i dvojnice.

U glazbenom pohodu prate je viela, lirica i drvene flaute (poprečne flaute i dvojnice). Oni zajedno grade priču koja se razvija u rastućem emocionalnom naboju, prenoseći drevnu pripovijest praćenu snažnim i nostalgичnim dalmatinskim napjevima u suvremeni kazališni kontekst.«

O kompleksnosti projekta svjedoči i činjenica da je rad na njemu trajao čak tri godine uz sudjelovanje brojnih stručnjaka. Tako su instrumentalisti, i inače svestrani glazbenici, članovi ansambla Dialogos — violinist, violist i skladatelj Albrecht Maurer te skladatelj i izvođač na srednjovjekovnim tipovima flaute Robert Rodenkirchen posebno za *Juditu* naučili svirati dva hrvatska tradicijska glazbala, liricu graditelja Zlatka Glavinića i dvojnice graditelja Stjepana Večkovića. Kombinirajući pri izvedbi poprečne i tradicijske flaute, odnosno vielu i liricu, Maurer i Rodenkirchen su nenametljivo, ali iznimno sugestivno na sceni pratili zbivanja u stihovima. U nadahnutom tumačenju stihova ekspresivnim pjevom i oživljavanju starodalmatinskog izgovora, Katarini Livljanić pomogao je jezični savjetnik Bratislav Lučin, voditelj Marulianuma, centra za proučavanje Marka Marulića i njegova humanističkog kruga pri Književnom krugu Split. Jezik od prije pet stoljeća publici je približio suvremeni prijevod projiciran na jednostavno crno platno koje je, zahvaljujući Sandi Hrzić, dugogodišnjoj suradnici Katarine Livljanić, u ovome slučaju redateljici, scenografkinji i kostimografkinji projekta, bilo i kulisa, pregrada i osobit scenski efekt u igri svjetla. Arhaičnost jezika, izražajnost gestikulacije i pjeva, razrađenost instrumentalnih dionica i prožetost uloga svih triju izvođača na jedinstvenoj sceni uz arhitekturu i akustiku Crkve sv. Donata izrazito su komunikativno, a uz minimum sredstava, publici predstavili živost i snagu sadržaja Marulićevih stihova.

Ostvarenje po prvi put predstavljeno svijetu prošle godine u Ambronayu u Francuskoj na svojoj je hrvatskoj premijeri bilo povod rijetkom okupljanju velikog broja stručnjaka i zainteresirane publike u Zadru, što je možda podsjetilo i na nekadašnje dosege i razinu Glazbenih večeri u Sv. Donatu. O vrijednosti *Judite* Katarine Livljanić govore i daljnje izvedbe, primjerice u Splitu nekoliko dana nakon Zadra (za koju je primila nagradu *Judita* kao najbolje glazbeno postignuće ovogodišnjeg 53. Splitskog ljeta) te u Barceloni na Festivalu komorne glazbe, što ovogodišnjim zadar-

skim Donatskim večerima u trajanju od 10. srpnja do 5. kolovoza, donekle daje posebno mjesto u ovoljetnim domaćim glazbenim zbivanjima.

FESTIVALI

Uwe Kropinski

Triglav festival gitare u Kastvu

GITARA U SREDIŠTU POZNATOG SVEMIRA

Piše: Davor Merkaš

Triglav festival gitare i njegov začetnik Darko Konofsky već jedanaestu godinu zaredom dokazuju da je gitara barem pet dana u godini u središtu poznatog svemira. Da mu kastavska publika rado vjeruje i uopće nema namjeru proglašiti ga heretikom, pokazao je i ovogodišnji izbor vrhunskih gitarista koje je doveo u Kastav.

Ovogodišnji festival sa svojim ansamblom otvorio je 13. srpnja čuveni argentinski gitarist Luis Borda na novoj, impresivnoj lokaciji Crekvina, prostoru nikad dovršene monumentalne Crkve Marijina Uznesenja iz 16. stoljeća. U toj fascinirajućoj građevini moćnih kamenih lukova i zidina visoko u istarskim brdima, u kojoj čovjek osjeća magiju misterioznih antičkih ruina poput onih u čudesno lijepim krajolicima kaspardavidovskih romantičnih platna, Kastav je dobio unikatnu festivalsku pozornicu na otvorenom, prepoznatljivu i jedinstvenu gotovo poput veronske ili pulske arene!

Luis Borda jedan je od najpoznatijih glazbenika poniklih u tradiciji argentinskoga tanga. Štoviše, on je ovaj ples u kojemu je zatočena sva snaga strasti, melankolije i očajja buenosaireskih slumo-

va, a kojega je svjetski poznatim učinio karizmatični bandoneonist i skladatelj Astor Piazzolla, izdigao na jednu novu, sofisticiranu razinu i stvorio potpuno novi stil. U nizu vlastitih skladbi koje je izvodio, Borda u ritam tanga često utkiva opore i disonantne harmonije bliske jazzu i suvremenim glazbenim izričajima. Rezultat je zanimljiva, maniristički obojena i »otuđena« glazba jakog, melankoličnog naboja. Ipak, Bordin međunarodni ansambl sastavljen od vrhunskih glazbenika: nizozemske pijanistice Judy Ruks, njemačkog bandoneonist Michaela Dolaka i strastvene moldavske violinistice Luciane Beleaeve, izvedbama originalnih Piazzollinih skladbi, kao i s nekoliko efektnih milonga, petak 13. učinio je kastavskoj publici izuzetno sretnim danom.

Dan kasnije u Crkvi sv. Jelene Križarice solistički recital održao je mladi gitarist Petrit Čeku, student treće godine gitare zagrebačke Muzičke akademije u klasi Darka Petrinjaka. Nije pretjerano reći da je Čeku jedan od najnadarenijih gitarista svoje generacije u cijelom svijetu! On je već potpuno formiran umjetnik, virtuozi koji je zagledan duboko u srž glazbe. Fascinantno je da mladi glazbenik svira potpuno zatvorenih očiju, a da pritom suvereno vlada i najtežim pasažima. Čeku ima filigranski osjećaj za glazbu — poput draguljara glazbenu supstancu brusi, važe u miligramima i pretvara u briljant, svaki ton je točno odmjerjen i kristalno čist, nijednu notu ne prepušta slučaju. Snaga njegovih interpretacija velika je i predstoji mu sjajna umjetnička budućnost.

Ansambl Matamá na originalan način stapa flamenco s drugim južnoameričkim stilovima.

Koncert pod nazivom *Flamenco goes Brasil* španjolskoga gitarista Rodrigeza i njemačkog Krikule te venecuelanskog udaraljkaša Falcóna bio je uhu ugodna glazbena mješavina — zvučni koktel opojnih ritmova sambe, flamenca i profinjanih brazilskih balada.

Nakon pet godina kastavskoj se publici vratilo Nijemac Uwe Kropinski, jedan od najinventivnijih gitarista europske jazz scene. Kropinski svoju gitaru sa čak 39 polja koju je sam konstruirao, virtuosno, poput najboljih perkusionista, pretvara i u udaraliku (čujemo indijsku tablu, pa čak i afričke bubnjeve!). Bubnjajući i svirajući na njoj specijalnom tehnikom okidanja žica s obje ruke, istodobno nogom lupkajući po običnoj plastičnoj vrećici, stvara fascinantni privid da je na pozornici cijeli niz glazbenika. Njegove su jazz harmonije dopadljive, priče o skladbama koje izvodi duhovite i šarmantne, a cijeli nastup originalan.

Vrhunac Festivala s »energetskog aspekta« bio je posljednji koncert pun intenziteta — jazz najviše svjetske klase za ovu prigodu nominalno uvezen iz Nizozemske. Ipak, »carinska deklaracija« pokazala je da su izvanredni glazbenici ansambla Mađar Kém, Hrvat Zjača, Srbin Mitrović i Slovenac Divjak nacionalno šarena, ali virtuosna »podloga« za sjajnu Denise Jannah, tamnoputu jazz pjevačicu predivnog, dubokog i pastoznog glasa podrijetlom iz Surinama. Jazz standarde međunarodni je kvintet izvodio majstorski i koncert je osebjunom, žestokom obradom sveprisutnog standarda *Summertime* doveo do usijanja.

NA UGLEDNOG

Antuna Do-
latelj, mel-
Hrvatske u
osnovao je
olikom kul-
etak ljetnih
ode se i Do-
na klasičnim
ča dvjestoti-
ih kvarteta,
opijevki, tri-
danas se ne
ajuspješnije
ski orkestar
noga kraja.
aravljaju tu
0. srpnja do
nih priredbi
prelijepom
ri koncerta
aloga, bilo i

Većina Dobronićevih djela danas se ne izvodi, s iznimkom najpoznatije i najuspješnije skladbe — suite Jelšonski tonci za gudački orkestar inspirirane narodnim melodijama rodnoga kraja. Večeri Antuna Dobronića donekle ispravljaju tu nepravdu. Tako su i protekloga ljeta od sedamnaest predviđenih priredbi (jedna nije održana zbog nevremena), na prelijepom malom Trgu sv. Ivana održana i četiri koncerta klasične glazbe na kojima je bilo mnogo Dobronićeve glazbe.

om 31. srp-
zvela je *Šest*
e flautistica
diju *Kako bi*
nsku seljačku
godine. So-
rtnog progr-
akorde — pet
dio i na gitari
i pijanistica
Dobronićevu

lončelist Michal Hreno. Graffe Quartet posebice se specijalizirao za izvođenje gudačkih kvarteta Leoša Janačeka, no u Jelsi su, uz Dobronićev opus, na programu bile *Minijature* op. 75A Antonina Dvořaka i, kao vrhunac večeri, *2. gudački kvartet* u D-duru op. 35 Vitezslava Novaka, Dobronićeva profesora kompozicije i dirigiranja na Konzervatoriju u Pragu.

Memorijalna zbirka

Ovogodišnje Večeri pamtit će se po još jednoj vrijednoj inicijativi — Memorijalnoj zbirci Antuna Dobronića, koja je zahvaljujući financijskoj pomoći Općine Jelsa i načelniku Ivi Milatiću postavljena u obnovljenoj neorenesansnoj zgradi Općinskoga doma koja je stradala u požaru 2003. U zgradi, svečano otvorenoj 14. kolovoza na prvom katu u salonu uz Vijećnicu smještena je Memorijalna zbirka autorice Ire Karlović, muzikologinje iz Zagreba. Tu se nalazi pokušstvo i razni predmeti iz skladateljeve radne sobe, koje je Općina Jelsa u siječnju ove godine darovala skladateljeva kći Rajka Mazzoni-Dobronić.

Ambiciozan životni put

Kao zaštićeno kulturno dobro ta je memorijalna soba pomno i stručno restaurirana, a prati je zanimljiva biografska audio-vizualna izložba na kojoj se, između ostaloga, može vidjeti dokumentarni filmski zapis Jelse i njezinih žitelja iz skladateljeva vremena, te poslušati neka autorova snimljena djela pomoću audio uređaja postavljenih na nekoliko punktova salona. Zbirka podsjeća na jasno i ambiciozno zacrtan Dobronićev životni put (Jelsa, 1878. — Zagreb, 1955.), koji je počeo učiteljevanjem na Hvaru, Visu i Drnišu, nastavio se studijem na Konzervatoriju u Pragu, a završio mjestom profesora kompozicije na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, obogaćen plodnim stvaralaštvom, ne samo u skladateljskom pogledu, nego i glazbeno-publicističkim i melografskim radom.

Iduće godine 130. obljetnika rođenja

Kako se Ira Karlović u sklopu svojega poslijediplomskog studija muzeologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu posvetila muzeološkoj prezentaciji glazbe i glazbenika, postavljanje memorijalne zbirke bio je još jedan izazov u predstavljanju Dobronića široj javnosti. S istim žarom prihvatila je i ponudu da uz Fabijana Peronju, predsjednika Matice hrvatske Jelsa uređuje glazbeni dio Dana Antuna Dobronića. Iduće godine obilježiti će se 130. obljetnica maestrova rođenja, s nekoliko koncerata u razdoblju od 27. srpnja do 1. kolovoza što će biti prigoda za nove sadržaje i nova otkrića.

Treće Runjićeve večeri

BRILJANTNI GALEB ANTI GELI

Postoje li duhovi, tada su sjene starog cara Dioklecijana sada sretno. Nakon 2.300 godina na njegovu središnjem trgu Peristilu okupila se skupina poštovatelja impresivnog opusa velikog skladatelja popularnih napjeva Zdenka Runjića kako bi zajedno uživali u 16 obnovljenih, ponekad i iznenađujuće drukčijih pjesama koje pripadaju zlatnim napjevima njegove impresivne pjesmarice od preko 7.700 pjesama.

Runjićeva kćer Ivana, izvršna producentica priredbe povjerila je umjetničko vodstvo večeri Alanu Bjelinskom i Anti Geli, a oni su, uz Ninu Badrić (*Karoca*), Massima Savića (*Ključ života*) i Tediju Spalata (*Zelena grana...*), odane od prvoga izdanja, program otvorili novoj generaciji — Marku Tolji (*Prva ljubav*), Ivani Radovniković (*Stine*), Kristijanu Beluhanu (*Vjeruj u ljubav*), Jacquesu Houdeku (*Nocturno*), Detouru (*Kad se vrati brod*), Luki Buliću (*Balada o čačnom satu*) i Ivani Starčević (*Skalinada*). Simbolično, skladbom *Adio kumpanji* peristilsku noć otvorili su T. B. F., a završetak je, naravno, pripao Oliveru Dragojeviću i Zdenkovoju osobno najmilijoj skladbi *Dišperadun* kojoj ni proteklih dvadeset godina nisu umanjile snagu i uvjerljivost.

Jedinstveni dueti novost su trećega izdanja manifestacije koja se, nakon dvije godine »boravka« u Trogiru vratila u grad pod Marjanom. Uz veliki orkestar kojim je ravno Alan Bjelinski nastupili su Ivana Starčević i Kiki Beluhan u romantičnoj *Laku noć Bepina*, *laku noć Luigi*, Ivana Husar Mlinac i Luka Bulić u vječnome letu *Galeba* te iznenađujuće vedri i rasplesani Nina Badrić i Tedi Spalato u razigranome *Vagabundu*.

Briljantni broj *Galeb* za poseban doprinos očuvanju autorskog rada Zdenka Runjića zavrijedio je Ante Gelo. (Maja Sabolić)

Ante Gelo

Koncert za Krešu

OSTAT ĆU MLAD

Piše: Branka Muvrin

Više od tisuću posjetitelja Tvornice kulture punim je srcem sudjelovalo u koncertu zamišljenome kao posveta pjesmama koje je Krešimir Blažević napisao i izvodio s Animatorima. Na spektaklu, održanom 20. lipnja 2007., tri i pol sata svirali su njegovi prijatelji i kolege. *Ljeto nam se vratilo* i ugrijalo Zagreb nepuna 24 sata prije kalendarskog početka ljeta, uz završno *Band Aid* pjevanje svih sudionika jedne od najizvođenijih pjesama Animatora. Program su osmislili basist Animatora Zoran Haraminčić Hara koji je, uz Krešimira Blaževića najduže svirao u Animatorima, te rock kritičar i novinar Hrvoje Horvat. Brojne hitove skladatelja, tekstopisca, pjevača i gitarista Animatora, među kojima *Male curice*, *Dok ležim cijeli dan u sjeni*, *Kao ogledala*, *Andeli nas zovu da im skinemo krila* i *Ostat ću mlad*, povezivao je Pjer Žardin u izravnome TV prijenosu za HRT plus, a koncert se snimao za album. Večer su otvorili tamburaši Berde benda iz Krešina rodnog Slavonskog Broda, a nakon toga je petnaestogodišnja Hana Blažević, uz svoj Izolir band, pokazala kako jabuka ne pada daleko od stabla te da ima istu, sjajnu, pozitivnu energiju svojeg oca. Skupina Hakuna Matata, s kojom je Blažević zadnjih godina često nastupao, bila je pratnja nekim pjevačima poput Marine Perazić i Davorina Bogovića, a popis okupljenih glazbenika obuhvatio je i goste iz inozemstva — Zorana Predina i Srđana Gojkovića Gileta iz Električnog orgazma. Domaće su snage branili Neno Belan, Branko Bogunović-Pif, Renato Metessi i Darko Rundek te današnja postava Animatora — Zoran Haraminčić, Goran Markić i Rista Ibrić kojima se za mikrofonom pridružio Krešin prijatelj i suradnik

Zvonimir Čosić, kao i izvorni violinist prve postave sastava, Vatroslav Markušić. Aki Rahimovski otpjevao je tri vlastite nove pjesme, a i neki su drugi glazbenici na žalost vlastite skladbe pretpostavili Krešini. Ipak, bilo je to susret u kojemu su pjesmama zadržani duh, atmosfera i entuzijazam osamdesetih, prisjetivši kako Blaževićeve pjesme odlikuju vedrina, pametni tekstovi i sjajne vibracije.

MARTINA BALABAN

NAGRADE NAGRADE NAGRADE

NAGRADA JUDITA DODIJELJENA KATARINI LIVLJANIĆ

Žiri u sastavu: Ivana Tomić Ferić, Mirko Krstičević i Joško Čelan dodijelio je nagradu *Judita* dnevnog lista Slobodna Dalmacija muzikologinji i pjevačici Katarini Livljanić te francuskom ansamblu Dialogos za izvedbu monodrame *Judita*. Biblijska pripovijest iz renesansne Hrvatske prema tekstu Marka Marulića proglašena je najvrednijim umjetničkim dostignućem s područja glazbe na 53. Splitskom ljetu. Zahvaljujući jedinstvenosti u studioznom pristupu, glazbeno-scenska izvedba *Judite* u rekonstrukciji Katarine Livljanić, jedne od vodećih međunarodnih znanstvenica za izvedbe srednjovjekovne glazbe, te članova svjetski poznatog ansambla Dialogos, doživjela je velik uspjeh upravo zbog vrijednosti njezine interpretacije. (B.P.)

Pjesme Podravine i Podravlja Pitomača 2007.

PODRAVSKA PJESMA TRAJE ZAHVALJUJUĆI PITOMAČI

Piše: Dalibor Paulik

Kada su prije četrnaest godina pitomački zanesenjaci oživorili ideju o festivalu podravske pjesme, nisu ni sanjali da će baš njihov Festival postati svojevrsna institucija s višegodišnjom tradicijom. Do ovogodišnjega je festivala Pjesme Podravine i Podravlja Pitomača 2007. na nosačima zvuka snimljeno oko 600 pjesama, a trajno mjesto izvedbe postala je sportska dvorana Osnovne škole Petra Preradovića, koja je i ove godine 15. i 16. lipnja tijekom dviju večeri ugostila autore i izvođače, zaljubljenike u podravsku pjesmu. Ta, sad već petnaestogodišnja tradicija koja je idealna promidžba Podravine i Pitomače nagrada

je nekolicini entuzijasta, među kojima treba posebno istaknuti umjetničkog ravnatelja Marijana Jergovića, direktora Rajka Stilinovića te zakrlnika, rođenog Pitomačanina, pokojnog pjesnika Dragu Britvića i Sinišu Lepolda, dirigenta Tamburaškog orkestra HRT-a.

Prve su festivalske večeri mali sastavi i mladi vokalni solisti izveli dvadeset jednu novu pjesmu. Nastavljajući tradiciju, jedna je od pjesama uvrštena i u program subotnje večeri, kada su izvedene dvadeset tri nove skladbe. Ova manifestacija objedinjuje polku i valcer, poskočicu i čardaš, tamburaše, cimbal i gudce te folklorne izraze krajeva uz Dravu, Medimurje, Zagorje, sve do baranjske ravnice.

Stalni voditeljski par Festivala su Rosanda Kakanović i Branko Uvodić. Ove je godine posebna nagrada za dugogodišnji doprinos manifestaciji uručena glazbenom uredniku Hrvatskoga radija Željku Kovačiću.

Koncert je započeo pjesmom *Ringišpili* (B. Megajec, D. Britvić) skladanom u stilu izvornoga glazbenog izraza, u izvedbi Đurđevića uz Tamburaški orkestar HRT-a. Zatim je Širok šor izveo ljubavnu tamburašku *Da te nemam* (K. Dražić i B. Šljivarić), Klapa Bjelovar nastavila je u klapskom duhu pjesmom *Ne mutite moju rijeku* (M. Ded Max, M. Javurek), a mlada pjevačica Renata Holi uz Tamburaški orkestar otpjevala je *Dodir duge* (M. Barčan, R. Stilinović). »Široku« slavonsku pjesmu ponudio je ansambl Ravnica u *Kad bi pjesma bila rijeka* (A. Homoky, N. Zuban), kajkavsku popevku *Još te sanjam* (J. Bakan, I. Herenčić, V. Felker) izvela je Gordana Ivanjek, a čardaš popevku donose Slavonški dukati u *Madarici* (I. Grujo Ićo), dok su Licitari suptilno izveli nježnu tamburašku *Čuvar uspomena* (M. Jergović, Z. Klinžić, D. Špegelj), jednu od ponajboljih pjesama Festivala. Cecilija je otpjevala šlager *Raspjevana duša* (J. Bakan, M. Đerek-Lovreković, D. Špegelj), a uz Tamburaški orkestar nastupio je i kantautor Dražen Žanko u pjesmi *Podravac* (D. Žanko, K. Fuček, V. Felker) s elementima čardaša. Slavonški bečari izveli su *Bečarski život* (M. Nikolić, M. Nikolić), domaće snage Podravske mužiakaši ljubavnu *Volim je, majko, volim* (M. Koprčanec, Z. Kožarić). Tomislav Brajša u svom je stilu otpjevao ritmičnu kajkavsku popevku *V Zagorju je tudum lek* (S. Doronjga, R. Stilinović, Z.

Jakunić), dok su Kavaliri odgovorili pokretnom *Deklicom* (D. Češnjaj). Tipičnu veselicu *Lijepo je na svetu žičeti* (S. Đurkin, M. Švenda Žiga) izveli su Mirko Švenda Žiga i Bandisti, Stjepan Jeršek Štef otpjevao je raspjevani valcer *Zvijezda u noći* (M. Jergović, B. Boro Viček, A. Homoky i Ž. Nikolin), a jasan u poruci bio je i Željko Sesvečan u *Ljubi, sine, svoju Podravinu* (Ž. Sesvečani B. Kalenik, P. Picukarić). Nostalgičnu, ljubavnu *Dala bi sve da ostaneš* (M. Jergović, T. Buba Bogar, A. Homoky i Ž. Nikolin) provjereno je izvela Marta Nikolin uz Tamburaški orkestar, a Najbolji hrvatski tamburaši sugestivno su otpjevali baladu *Novjere moja* (trad., obrada D. Špegelj), jedinu pjesmu koja nije izvorno autorska, dok je tipični kajkavski valcer *Tak rada bi svojom te zval* (S. Leopold, R. Stilinović) izveo Hrvoje Hegedušić, po prvi put nastupivši u Pitomači. Vlatka Kopic Tena otpjevala je šlagersku *Pokaži mi kako voljeti* (A. Homoky, T. Buba Bogar), a festivalsku pjesmaricu završio je Boris Čiro Gašparac *Popevkom domaćom*, četvrtim skladateljskim uratkom Marijana Jergovića te večeri, na sugestivne stihove Zorice Klinžić, svojevrsnom porukom: *Popevka domaća, tak topla kak peč taj ogenj vu duši ljubljena je riječ popevka domaji za rodni moj kraj! popevka za dušu, popevka za kaj.*

Raznolika ugodaja, pjesme glazbenog festivala Pjesme Podravine i Podravlja potvrdile su potrebu manifestacije koja predstavlja kulturni identitet ovoga kraja, a autorski doprinosi pokazuju ljubav stvaralaca za taj glazbeno-poetski idiom.

O JUBILARNOM KONCERTU DUŠANA PRAŠELJA

Piše: Ivan — Ivica Stamač

Najprije uvodna faktografija: Rijeka, Teatro Fenice (iliti Kazalište Feniks), 18. studenoga 2006., u organizaciji ustanove *Ivan Matetić Ronjgov* u Viškovu — Ronjgima i Primorsko-Goranske županije, jubilarni koncert u povodu 60. godišnjice umjetničkog rada i 75. godišnjice života Dušana Prašelja, pod nazivom *Od Učke do Trsata* — Glazbena djela Dušana Prašelja...

Ostatak faktografije valja nam jednostavno sakriti pod veličanstven dojam što ga je maestro Prašelj oživio i zajedno s nama nazočnima doživio pod svodom omiljene kazališne dvorane u središtu Rijeke, s odabirom svojih skladbi što ih je sâm označio kao »primijenjenu glazbu«. Sve se moglo naslutiti već prije ulaska u zgradu. Omanji se trg ispred kazališta već dvadesetak minuta prije koncerta prepunio mnoštvom koje se u punom smislu riječi družilo i raspricalo, iščekujući trenutak ulaska u gledalište radi očekivana sudjelovanja u jubileju njihova Maestra. Neki se neobjašnjivi svečani fluid osjećao tu, bez prekida se nastavio u samoj dvorani i, reklo bi se, zaposjeo taj prostor daljnja dva i pol sata koliko se s pozornice čula Prašeljeva glazba, a iz auditorija pljesak i skandiranje.

Bez upadanja u zamku da Dušanu Prašelju zamjerimo vezu s lokalnim moćnicima iz političkih, kulturnjačkih i gospodarstvenih sfera (»sponzora« bez kojih svega ovoga ne bi bilo), valja reći da su mu oni tijekom večeri, u dugačkoj povorci, lijepim darovima potkrijepili svoju zahvalnost na njegovu životnom djelu u okviru Ronjga, Rijeke, županije, a i šire. Valja još reći, s negodovanjem, da je zahvala izostala ove večeri. S negodovanjem, jer je maestro Prašelj neosporno zadužio Hrvatsku i više od nje svojim šezdesetogodišnjim glazbenim djelovanjem. Jedan od prvih dirigenata Akademskog zbora *Ivan Goran Kovačić*, promicatelj djela

Ivana Matetića Ronjgova i utemeljitelj njegove spomen-ustanove; višegodišnji ravnatelj Opere Hrvatskoga narodnog kazališta Ivana pl. Zajca u Rijeci; dirigent jednoga od najboljih hrvatskih amaterskih zborova *Jeke Primorja* (a i više drugih zborova); skladatelj brojnih djela u rasponu od klapske pjesme do oratorija, simfonijskih djela i misa; marni nasljednik I. M. Ronjgova u zapisivanju i oživljavanju istarskih narodnih napjeva...

Ali, takvo se negodovanje nije te večeri čitalo na ozarenim licima nazočnih u Teatru Fenice. Dupkom pun auditorij u dvorani doslovce je disao u jednom dahu s brojnim izvoditeljima i s njima se zajedno podvrgavao dirigentskim pokretima Prašeljevih ruku: oštirima, škrtima, a duboko sugestivnima do granica magičnosti. Na pozornici je bila postavljena strma skalnada od praktikabla koji su prihvatili veliki pjevački zbor sastavljen od Goranovaca, Jeke Primorja i Oratorijskog zbora *Ronjgov*. Mali ostatak površine pozornice udomio je glazbenike Riječkoga komornog orkestra i puhača orkestra HNK Ivana pl. Zajca, ali i mali combo-sastav Roberta Hallera i vokalni sastav *Franjevački novaci* s Trsata. S njima se u glazbi družio povelik broj vrsnih vokalnih solista: Mario Lipovšek — Battifiaca, Robert Kolar, Saša Matovina i Dario Berčić, te nadahnuti voditelji Mirjana i Vlado Pernić. Razdragani auditorij nije štedio svoje dlanove iza svake točke programa, a na kraju podugačkoga koncerta s ponavljanjem odsječcima zadnje točke programa, prolomio se spontani, ritmizirani pljesak koji je čitavo gledalište podigao na noge.

Radi potpune faktografije valja navesti izvedene skladbe, redom: IV. stavak *Učka* kantate *Baklje na Učki* (stihovi Nikice Polića); trostavna *Čakavska suita* na stihove istarskih pjesničkih bardova Zorana Kompanjeta, Mate Balote i Drage Gervaisa; *Pjesma Orijentu* — himna sušačkih nogometaša; *Bašćanska ploča*, kantata za sole, zbor i recitatora uz instrumentalnu pratnju (na stihove D. Kabalina, S. S. Kranjčevića i V. Nazora); *Trsatski spomen*, kantata za zbor, recitatora i komorni orkestar

(tekst Daniela Načinovića); te na kraju dvije glazbene ode — *Pjesma Rijeci* i *Svečana pjesma Primorsko-goranske županije*. Ovdje neka bude napomenuto kako se je pisac ovih redaka — i sâm skladatelj koji je najčešće uglazbljivao postojeće stihove — zadržao kako je Prašelj ležerno i melodijski logično postavio glazbu pod suhoparni izričaj *Primorsko-goranska županija*, i to tako da je taj postao pjevan, nosiv i čak egzaltiran!

Nakon ove glazbene svečanosti svi su sudionici nastavili druženje s raspoloženim 75-godišnjakom Prašeljem, uz spontani klapski zapjev i prigodni domjenak u prostoru riječke Filodrammatice.

No kruna ove Prašeljeve svečanosti bio je svakako posjet Spomen-domu Ivana Matetića Ronjgova, upriličen sutradan — prvenstveno za članove Akademskog zbora *Ivan Goran Kovačić* predvodene dirigentom Lukom Vukšićem. Nas nekoliko prastarih goranovaca koji smo se uspjeli »ušvercati« u ovo »hodočašće u Ronjge«, svjedočili smo zajedno s mladim zborovima prvorazredno utemeljenoj i ustrojenoj ustanovi, koja nije samo muzej Matetić Ronjgova već i djelatni »glazbeni pogon« s melografskom, etnografskom, nakladničkom, organizatorskom i promidžbenom funkcijom. Svjedočili smo i elokventnom nadahnuću Duška Prašelja dok nas je usmeno upoznao sa svim podacima o Spomen-domu — od njegova osnivanja, postupnog obnavljanja rodne kuće I. M. Ronjgova, pa do simbioze ugostiteljstva i prevažne umjetničko-muzejske djelatnosti nevidene u nas. Svi mi nazočni otišli smo sa snažnim dojmom o važnosti i bitnosti ovoga spomen-doma zbog narasle najezde takozvana globalnog duha (prvenstveno preko talijanizma i »istrijanstva«), jer on — Spomen-dom — čuva, uzgaja i unapređuje jedinstvenu na svijetu potku istarske glazbene ljestvice. I za to, dakle i ne samo za to, valja Dušanu Prašelju izreći *preduboku* zahvalnost za njegov dugogodišnji uspješan trud i profesionalni entuzijazam.

»Čansonfest« postao natjecateljski

Treće izdanje čakavske šansone, održano 7. rujna na kastavskoj Crikvini, zaključilo je još jedno Kastavsko kulturno leto. Između sedamnaest novih skladbi stručni je žiri odabrao pjesmu Brune Krajcara (*Ča još čekaš brode*) kao najbolju u cjelini. Autor glazbe Bruno Krajcar sâm je interpretirao skladbu za koju je Danijel Načinović napisao tekst ocijenjen najboljim. Nagradu za najbolju interpretaciju primio je Voljen Grabac (*Kastav, grade moj*), dok je nagradu publike odnijela Mirjana Bobuš s klapom Tramuntana (*Leh ona druga*). (M.S.)

Croatian Roots Music — nova edicija Croatia Recordsa

Kad su u travnju ove godine, nakon zajedničkog nastupa na Dori 2007. s pjesmom *Volim ja*, Miroslav Evačić i Livio Morosin potpisali ugovore o suradnji s nakladnikom Croatia Records, nagovijestili su novo poglavlje u svojim diskografskim karijerama i povod za inauguriranje nove edicije Croatian Roots Music, posvećene žanru kojemu su ova dvojica istaknutih hrvatskih izvođača etnoglazbe dosad dali znatan doprinos. Uz ostalo, i kao dobitnici Porina za najbolji album etnoglazbe 2000. (Livio Morosin i Dario Marušić, *Bura-tramuntana*) te 2007. (Miroslav Evačić, *Blues reke Drave*). Pokrenut pod okriljem Croatia Recordsa na inicijativu etnoaktivista Amira Bahtijarevića, višegodišnjeg Morosinova i Evačićeva promotora i suradnika na CD-ROM projektu Hrvatska etnoglazba etnoskecije Hrvatske glazbene unije, Croatian Roots Music dobrodošao je poticaj hrvatskoj etnodiskografiji čija jednogodišnja produkcija, usprkos nizu uvažanih i profiliranih umjetnika, kronično varira brojem izdanja. Pod tom je etiketom prvo objavljen CD Livia Morosina, a već ove jeseni nove albume objavit će Miroslav Evačić i Cinkuš. (D.V.)

II. dani Josipa Kašmana

U POČAST KRALJU BARITONA

Piše: Višnja Požgaj

Obilježavanja imena i karijera velikih hrvatskih opernih pjevača na njihovoj rodnoj grudi jedna je od misija Zagrebačkog opernog studija (ZOS) na čelu s prof. Antunom Petrušićem. Počelo je prije nekoliko godina s Milkom Trninom u Vezišću, nastavljeno prošle godine s Josipom Kašmanom u Malom Lošinj, a ove godine i s Ilmom de Murskom u Ogulinu. Dani Josipa Kašmana, zahvaljujući podršci Pučkog otvorenog učilišta na čelu sa sadašnjom ravnateljicom Gordanom Majom Antoninić i glazbenim voditeljem Ivom Duplančićem objeručke su prihvaćeni u Malom Lošinj uz znatan odaziv naše i strane publike. Lošinjani

Još kao mladi pjevač Josip Kašman gostovao je s jednom njemačkom putujućom opernom družinom u Zagrebu. Tu ga je zapazio Ivan pl. Zajc, podučavao ga i odmah angažirao za naslovnu ulogu u svojoj operi Mislav kojom je 1870. otvorio prvu stalnu hrvatsku operu.

su ponosni na svojega slavnog sugrađanina čiju bistu na glavnoj šetnici uz obalu svake godine okite cvijećem uz prigodnu svečanost.

Zajčev miljenik

Josip Kašman rođen je 1847. u Malom Lošinj, a umro 1925. u Rimu. Još kao mladi pjevač gostovao je s jednom njemačkom putujućom opernom družinom u Zagrebu. Tu ga je zapazio Ivan pl. Zajc, podučavao ga i odmah angažirao za naslovnu ulogu u svojoj operi *Mislav* kojom je 1870. otvorio prvu stalnu hrvatsku operu. Kašman je Zajcu ostao vjeran četiri godine, a potom se otisnuo u svijet, prvo u Europu, a poslije u Ameriku gdje je bio član prve operne trupe u tek otvorenom Metropolitanu, štovani i slavljani kao »kralj baritona«. Budući je Kašman zbog aneksije Bosne desertirao iz austrijske vojske i pobjegao u inozemstvo zajedno s Eugenom Kumičićem, ni se dugo mogao vratiti u Hrvatsku. Car Franjo Josip pomilovao ga je tek nakon trideset godina i to na intervenciju Pape. Godine 1909. ponovno je nastupio u Zagrebu i pred kraj života često je posjećivao rodni Lošinj.

Zrinski u komornom izdanju

Kako je početak karijere Josipa Kašmana bio vezan uz Ivana pl. Zajca, okos-

nica ovogodišnjeg programa bila je Zajčeva glazba s naglaskom na njegovu popularnu operu *Nikola Šubić Zrinski*. Poznato je da Zagrebački operni studio sustavno promiče hrvatsku glazbeno-scensku baštinu, naročito komornu operu, prikladnu za prikazivanje na različitim otvorenim lokalitetima duž obale, uključujući i otoke. Stoga je scenska izvedba skraćene verzije *Zrinskoga* uz glasovirsku pratnju bila na tom tragu i dobro došla u sredini koja inače nema uvjete za operne predstave. Birane ulomke iz opere, s rekvizitima i kostimima iz fundusa HNK u Zagrebu, izvodili su 29. kolovoza na pozornici Kina *Vladimir Nazor* solisti zagrebačke i riječke Opere u režiji i obradi Antuna Petrušića te uz glasovirsku pratnju Eve Kirchmayer-Bilić, stalne suradnice ZOS-a. U naslovnoj ulozi Zrinskog nastupio je Davor Radić, Evu je tumačila Olga Radmanovac, Juranića Nikša Radovanović, Sokolovića Ivica Gržanić, a Levija Henrik Šimunković. Najbolji u pjevačkoj podjeli bili su Ivica Trubić kao Sulejman i Ingrid Haller kao Jelena.

Izazov zvan Gershwin

Još jedna važna misija ZOS-a, koji ove godine obilježava 15. godišnjicu jest usavršavanje učenika i studenata pjevanja u glazbenoj

Kako je početak karijere Josipa Kašmana bio vezan uz Ivana pl. Zajca, okosnica ovogodišnjeg programa bila je Zajčeva glazba s naglaskom na njegovu popularnu operu Nikola Šubić Zrinski. Poznato je da Zagrebački operni studio sustavno promiče hrvatsku glazbeno-scensku baštinu, naročito komornu operu, prikladnu za prikazivanje na različitim otvorenim lokalitetima duž obale, uključujući i otoke. Stoga je scenska izvedba skraćene verzije Zrinskoga uz glasovirsku pratnju bila na tom tragu i dobro došla u sredini koja inače nema uvjete za operne predstave.

literaturi koju najčešće neće imati prilike sretni u svojoj profesionalnoj praksi. U sklopu II. dana Josipa Kašmana u Malom Lošinj održan je seminar za mlade pjevače koji je vodila mentorica Cynthia Hansell-Bakić, izvanredna profesorica Muzičke akademije u Zagrebu, uz asistenticu Anu Grubić-Miškić, profesoricu pjevanja na Srednjoj glazbenoj školi u Šibeniku.

Iz opere Nikola Šubić Zrinski

Dva javna nastupa (treći nije održan iz tehničkih razloga) bila su ogledalo studija raznolikog programa duhovne glazbe, solo-popijevki i opernih arija hrvatskih i inozemnih autora, s vrhuncem u završnoj večeri koja je donijela scensku izvedbu biranih ulomaka iz kultne crnačke opere *Porgy i Bess* Georga Gershwina. Bio je to veliki izazov za studente koji su ga s veseljem prihvatili.

Izvrstan Čopor

Djelo je za ovu prigodu adaptirala i režirala C. Hansell-Bakić, rođena Amerikanka kojoj je ta glazba »u krvi«. Svojim je primjerom u efektnoj ulozi Sportin' Lifa pokazala kako interpretirati specifičan operni jazz stil s naglašenim osjećajem za scensku izražajnost. Prenijela je to u dobroj mjeri i na mlade pjevače koji su bili odlično pripremljeni i u pjevačkom pogledu. Posebno su upečatljivi bili nositelji naslovnih uloga Matija Podnar kao Porgy i Marija Lešaja kao Bess, Lea Bulić, Mate Akrap, Luka Gudelj, Nela Šarić, Boris Baštijanović, Emil Martinović, ženski zbor polaznica seminara i izvrstan umjetnički suradnik za glasovirio Mario Čopor (Pijanist Jasbo Brown). Svi oni pridonijeli su uspjehu te odlične predstave koju je publika ispratila ovacijama.

II. dani Josipa Kašmana, održani u Malom Lošinj od 26. kolovoza do 1. rujna 2007., počeli su koncertom popularne operne glazbe, a završili Gershwinom i podjelom diploma i priznanja. Prema riječima Antuna Petrušića koji je ove godine imenovan umjetničkim ravnateljem Dana Josipa Kašmana i koji stručnim komentarima uvodi publiku u glazbene događaje, iduća godina pozabavit će se »baritonom kao ljudskim glasom s programom koji će i dalje težiti najvišoj profesionalnoj razini u pedagoškom i u znanstvenom pogledu«.

Najviše očekivani koncert sezone u Puli u potpunosti opravdao očekivanja

DVIJE SPLITSKE DUŠE

Piše: Maja Sabolić

Još 14. lipnja 1994., kada su na travnjaku Dinamova stadiona premijerno nastupili već rutinirani Oliver Dragojević i zvijezda u usponu Zlatan Stipišić Gibonni bilo je jasno da će ta kemija i u budućnosti nuditi jedinstvene trenutke. Jedinstveni prostor Arene zajedno su već iskušavali u više navrata (2001., 2006.) da bi sada danima ranije raspodali čudesan koncert održan 26.

kolovoza 2007. Uz 70 članova Zagrebačke filharmonije pod ravnanjem Alana Bjelinskog koji su svirali aranžmane Bjelinskog i Ante Gele, uz svoje stalne prateće glazbenike, klapu Iskon i limenu glazbu, dva su glazbenika nadahnuto ponudila puna tri sata svojih uspješnica. Nakon sugestivnog orkestralnog uvoda krenuo je Oliver poručujući *Evo mene među moje*, sjajno se osjećajući ispred trinaest tisuća poštovatelja koji su ispunili svaki kutak Arene, da bi nadahnuto i raspoloženo mikrofon preuzimao Gibonni.

Četrdeset godina karijere i šezdeseti rođendan Olivera uz dvadesetak godina Gibonni-jeve scene vrijedne su obljetnice, ali i bez njih zanimanje publike bilo bi veliko jer dvije splitske duše odavno su zarobile naša srca.

Romantiku koncerta uvećalo je i dvoje mladenaca koji su umjesto svadbenog slavja bili među publikom, a njima u čast pjevalo se

i *palilo svijetlu ljubavi*. Posebna gošća večeri bila je Gibina suradnica Maya Azucena. Ona je, u duetu s Oliverom u *Crying Time* zapalila auditorij koji je definitivno eksplodirao uz *Cesaricu*. Koncert je izravno prenosio Drugi program Hrvatskoga radija, a snimanjem televizijskog zapisa rukovodio je Egidio Romio, talijanski redatelj *reality* programa, godinama realizator Festival Bara, manifestacije koju je u dva navrata ugostila i Pula.

Iako su pjevači unaprijed podcrtavali kako nigdje nije tako dobra akustika kao u Areni, mala zamjerka ide realizaciji, jer su organizatori nad scenu montirali neku plastičnu kupolu. Ta je konstrukcija vizualno bila atraktivna ali je toncima stvarala nepremostive probleme sa zvukom, posebno kod članova Gibonnijevog ansambla.

BELGIJSKI SUD U BORBI PROTIV PIRATSTVA

Velik korak u međunarodnoj borbi protiv piratstva učinio je belgijski sud donijevši odluku kojom cjelokupna odgovornost za sprječavanje ilegalnog internetskog sadržaja pripada poslužiteljima internetskih usluga. Ovakvu odluku SABAM, belgijsko društvo autora, skladatelja i izdavača smatra svojom velikom pobjedom u pravnoj borbi protiv belgijskog Internet poslužitelja Scarlet, nekadašnjeg dijela talijanske grupe Tiscali. Jacques Lion, glavni ravnatelj SABAM-a tvrdi da odluka Suda u Bruxellesu ima snagu promijeniti sveopću ravnodušnost i licemjerstvo u zaštiti autorskih glazbenih prava te da je danas mnogo važnije pronaći zadovoljavajuće rješenje na svjetskoj razini, kao i pravednu ravnotežu između potreba autora i korisnika njihovih glazbenih djela. U skladu sa sudskom odlukom, poslužitelj Scarlet odgovoran je za sprječavanje poslanih ili primljenih ilegalnih sadržaja putem *peer-to-peer* sustava koji sadrže glazbena djela iz SABAM-ova repertoara. Za implementaciju svojih tehničkih sposobnosti, Scarlet je dobio rok od šest mjeseci. U zadanom roku taj Internet poslužitelj mora se osposobiti za rad s tehnologijom zvučnoga otiska, takozvanom Audible Magic, te se osposobiti da na *p2p* mrežama blokira ili filtrira sadržaje koji krše glazbena autorska prava. Odluka zagovara mišljenje da takva blokiranja i filtriranja ni u kakvom smislu ne narušavaju privatnost Internet korisnika. Ova presuda protiv koje će Scarlet vjerojatno uložiti žalbu, pojačava klauzulu iz autorsko-pravne direktive Europske unije koja omogućava svakom vlasniku autorskog prava određene ovlasti nad posrednikom čija se usluga vrlo često koristi za piratstvo. Ali ipak, ovo je prvi put da je nacionalni sud u jednoj zemlji Europske unije jasno naznačio da Internet poslužitelji moraju posjedovati legalnu odgovornost i tehnička sredstva kojima priječe ilegalnu razmjenu glazbenih sadržaja putem svojih usluga. Nakon odluke suda, SABAM je poduzeo nove korake te poslao pisma na adrese belgijskih Internet poslužitelja Belgacom-a, Telenet-a i ISPA-a (belgijske krovne organizacije Internet poslužitelja) kako bi započeo pregovaranja, s nadom da će ona uvelike pomoći u donošenju konačnog dogovora. Ukoliko se taj dogovor ostvari, svi Internet poslužitelji svojevoljno bi se i bez prisile prilagodili donesenoj sudskoj odluci. SABAM putem pisama također traži od poslužitelja da ga što prije obavijeste o specifičnim uređajima koje bi primijenili unutar svoje mreže i na taj način spriječili razmjenu ilegalnih sadržaja, te kako bi se donesena odluka počela odmah provoditi. Međunarodna konfederacija društava autora i skladatelja, CISAC, uvjeren je da će ova odluka i izvan belgijskih granica imati pozitivnih odjeka na europsku i svjetsku kreativnu glazbenu zajednicu. (Ana Kralj)

BRITANCI NAJVIŠE KUPUJU DIGITALNU GLAZBU

Britansko udruženje fonografske industrije, BPI prošlog je mjeseca statistički potkrijepilo činjenicu da se u današnje vrijeme 9 od 10 singlova kupuje putem internet on-line trgovina. Stoga ne čudi podatak da se zbog porasta digitalne glazbene prodaje dogodio drastičan pad prodaje CD-ova u trgovinama. Naime, količina prodanih albuma u specijaliziranim trgovinama u prvih šest mjeseci 2007. pala je za 7,7%, dok je digitalni *download* porastao za nevjerojatnih 49,9%. Zanimljiv je i podatak da je unutar porasta digitalnog *downloada* čak 12,6% singlova sa samih vrhova britanskih glazbenih ljestvica, pa su tako one najpopularnije pjesme ujedno i najprodavanije na Internetu. Početkom lipnja BPI je proveo slično istraživanje na temelju kojega je utvrđeno da se unutar Europe najveći broj *downloada* za mobilne aparate napravi upravo od strane Britanaca. Tako su vodeće britanske mobilne kompanije procijenile da britanski potrošači naprave čak do 1,3 milijuna *downloada* mjesečno samo da se njihov mobilni aparat oglasi u ritmu najnovijeg glazbenog hita. (Ana Kralj)

Podvornici na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (1. dio)

ZAMEO IH VJETAR

Piše: Dubravko Detoni

Iz bivšeg podrumskog podvorničkog stana

Poput nevidljiva i bezbolna, a opaka i pogubna zračnja život prolazi kroz nas u općem uzajamnom neshvaćanju, nedodiru i zaboravu. Gdje su oni nepoznati nam, a već odavno propali i iščeznuli prolaznici koji su se toliko puta u prolazu, čak na istome mjestu, znali bezobzirno očešati o nas? Gdje su sve one krasne, male, udobno zagrijane, odavno već napuštene i srušene kuće, gdje su oni šutljivi, u svim božjim bojama propupali i procvali, čudesnim noćnim tajnama nabubreni, a odavno već prekopani i betonom zatrpani vrtovi? Gdje su stari, nekada nam dobro znani, čak neophodni zvukovi, mirisi, pokreti? Gdje su one milijarde oblaka koje su, lagano prolazeći, po-

malo neotesano i indiskretno zavirivale u naše sobe, a zatim se neumitno udaljavale i zauvijek propadale s onu stranu našega vidokruga? Gdje su oni mali ljudi i one naizgled beznačajne stvari bez kojih bismo nekada davno bili bespomoćni i onemogućeni u našem skučenom, sebičnom i samoživom svijetu? A gdje smo, uostalom, i mi sami, odavno već zatrpani nestvarnim planovima, propalim nadanjima, nemogućim očekivanjima?

Vječna frajla podstanarka

Glazbenim životom Zagreba, njegovim glazbenim školama, Konzervatorijem, Muzičkom akademijom, orkestrima i koncertnim dvoranama prohujale su legije pomoćnih službenika, nadzornika, tajnika i tajnika, čistačica i čistača kojih imena nisu ostala zabilježena ni u jednome stručnom leksikonu, ali kojih su dragocjene pojave i neponovljive osobnosti nalikovale onim neophodnim, a samozatajnim orkestralnim glazbalima koja baš ne odjekuju

odveć glasno iz skupnoga zvuka, no kojih bi ga časovita odsutnost ili trajno nepostojanje bolno i definitivno osiromašilo. Primjerice, u tajanstveno zamračenoj zgradi Hrvatskoga glazbenog zavoda u Zagrebu, u ulici *Osmanova* autora broj šest, u tome muzeju čudovišta i starina, desetljećima se u njegovoj vječnoj frajli—podstanarki Muzičkoj akademiji izmjenjivala portirsko—podvorničko—nadzornička uslužna družina koja je predstavljala nezaobilazan dio sveopćega tvorničkog stroja koji se glasno i marljivo vrtio i dahtao, uporno obrađivao i uskrisivao, gutao ili odbacivao blistave talente, sumnjive polutalente ili žalosne netalente. Najstariji su — koje mi još živi pamtim — s obiteljima stanovali u misterioznome podrumu HGZ-a u koji se ulazilo kroz garder-

obom vješto zakamuflirana vratašca. Glavni je pak domar zgrade s obitelji stanovao u gornjemu katu, u prostorijama gotovo uvrijeđeno, ako ne i poniženo, okrenutima prema dvorištu.

Veliki Podvornički Brat

Portirsko je vidljivo radno mjesto bila takozvana *gajba*, minijaturna drveno—staklena kabina u dnu prizemnoga hodnika HGZ-a, sobica s telefonom puna na čavlima obješenih ključeva s brojevima, dnevničkih knjiga, praznih fascikala i polupraznih zapisnika, odavno ili netom pristiglih pisama ili rukom naškrabanih važnih ili nevažnih privatnih poruka. Kao vidljiva potvrda sveopće okoštalo i konzervativizma stare i umorne ustanove, ženama nije nikada bila povjerena neka važnija pomoćna dužnost; one su se, poput vjernih muževljehovih, ali i njihovih nezamjenjivih pomagačica, pojavljivale samo u svečanim prigodama koncerata, godišnjih skupština ili sličnih javnih manifestacija. Staklena je *gajba* bila tajno središte Velikoga Podvorničkog Brata. On je, naizgled neprestano boraveći u njoj, pratio, naslućivao i znao apsolutno SVE što se događalo u bližoj ili daljoj okolini. On je umjesto rektora, poslije dekana, bio glavni i sveznajući nadglednik, moćan kontrolor svih više ili manje važnih zbivanja i afera. U pravilu je imao nedostižno pamćenje i saznanje o svakome pojedinom profesoru ili studentu; poput pauka je virio iz svoje pasje kućice i, glasno podigavši giljotinski okomit stakleni poklopac zbog kojega je bio u stalnoj životnoj opasnosti, pleo mrežu tajnih spletki i poduhvata, sve to možda više od znatiželje i ubitačne dokolice nego pakosti i zloće. (Uslijed mukotrpe bezbojnosti takva posla, gotovo svakome su od njih, u manjoj ili većoj mjeri, s vremenom počela kratiti vrijeme i nevidljiva, ali djelotvorna opojna tekuća sredstva.)

Najtajnije tajne velikih umjetnika

Bolje od nastavnih vijeća ili službenih ocjena poslužitelji su neshvatljivom sigurnošću pogadali tko će od mimo njih prolazeće uče-

Glazbenim životom Zagreba, njegovim glazbenim školama, Konzervatorijem, Muzičkom akademijom, orkestrima i koncertnim dvoranama prohujale su legije pomoćnih službenika, nadzornika, tajnika i tajnika, čistačica i čistača kojih imena nisu ostala zabilježena ni u jednome stručnom leksikonu, ali kojih su dragocjene pojave i neponovljive osobnosti nalikovale onim neophodnim, a samozatajnim orkestralnim glazbalima koja baš ne odjekuju odveć glasno iz skupnoga zvuka, no kojih bi ga časovita odsutnost ili trajno nepostojanje bolno i definitivno osiromašilo.

ničke mase nešto doista značiti u budućnosti hrvatske, pa i šire uzete glazbe. Oni su znali imena svih novih asistenata, docenata, profesora ili rektora/dekana mnogo prije njih samih ili njihova službena ustoličenja. Oni su znali tko je smrtno bolestan prije samoga bolesnika, tko će se zaljubiti ili rastati prije samih protagonista, tko će dobiti na lutriji pri plesovima ili karnevalskim ludovanjima, tko će pobijediti na studentskim natjecanjima prije nego su ona i počela. Konačno, oni su znali mnoge, ako ne i sve, čak i one najtajnije tajne (pijanac, peder, ženskar, zao, lud, škrt, gluhošnjak i tako dalje) velikih umjetnika koji će tek za koji (tje)dan stići u Zagreb i u njegovu tada jedinu podesnu koncertnu dvoranu čudesne, poslije prilično upropaštene akustike. U pravilu su ti osebniji službenici morali nositi svojevrsne livreve ili uniforme, no one su s vremenom poprimale sve slobodnija, sve civilnija, pa čak i sve neurednija obličja. Pričalo se da su u doba NDH-a bili strogo uniformirani u plavo odijelo, pokriveni specijalnim šiltkapama s grbom, a pri jutarnjem nailasku tadašnjega rektora Pozića morali su postrojeno odzdravljati na poznati, tada aktualni povik, sve praćeno poslije omrznutim i opasnim pokretom ruke.

(Nastavlja se u idućem broju)

NASTAVLJAJU SE GLAZBENE RADIONICE HGU!

Nakon odlično primljenih glazbenih radionica HGU održanih tijekom 2006. (električna bas gitara i kontrabas, električna gitara, klavijature i hammond, udaraljke i bubnjevi, ozvučavanje /tečaj za ton majstore) koje su održali naši vrhunski glazbenici, programi su nastavljeni i ove godine, te je održano devet radionica od čega su neke bile na gostovanjima i u drugim gradovima (Glazbenik i glazba — pozicija u glazbenoj industriji: Zagreb — 12.03. — Bass radionica: Zagreb — 14.5./Osijek — 21.05. — Prava glazbenika na njihovim djelima, izvedbama i snimkama (autorsko i srodna prava, kolektivna i individualna prava, ugovorno reguliranje): Zagreb — 02.04./Split — 17.05./Šibenik — 18.05./Osijek — 04.06. te Kako do profesionalnog zvuka na bini i u studiju: Zagreb — 26.03./Split — 18.05./Osijek — 28.05.). Tijekom listopada 2007. radionice se nastavljaju po slijedećem rasporedu: 01.10. — Saša Nestorović — saksofon; 08.10. — Zvonimir Bučević Buč — bass radionica; 15.10. — Krunoslav Levačić — bubnjevi; 22.10. — Eduard Jimmy Matešić — električna gitara i 29.10. — Krešo Oreški — djembe. Radionice se održavaju u klubu SAX! s početkom u 18 sati, sudjelovanje je besplatno uz obveznu prijavu, broj mjesta ograničen. Sve dodatne informacije na web stranici Internet izdanja glazbenog magazina Hrvatske glazbene unije Status Online — ili u uredu HGU — . Pokrovitelj glazbenih radionica je Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport grada Zagreba. (HGU)

Drugi tamburaški summit u Lisinskom ŠOKAČKA RAPSODIJA

Piše: Mihael Ferić

Na drugom je koncertu *Šokačka rapsodija* — 100 tamburaša, održanom 22. svibnja ove godine na pozornici Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog, preko 120 vrsnih tamburaških glazbenika, pod ravnanjem čak devetoricke dirigenata (B.Potočnik, Ž. Bradić, M. Ferić, S. Leopold, V. V. Škorvaga, D. Jukić, M. Fortuna, S. Fortuna i D. Topić), oduševilo svirkom i programom dupkom puno gledalište poklonika tambure i svih glazbenih žanrova koji su izvedeni na ovoj spektakularnoj glazbenoj paradi.

Djela hrvatskih skladatelja

Kao i na prvom koncertu održanom minule godine, predstavljen je raznovrstan program sastavljen od koncertnih skladbi za tamburaški orkestar hrvatskih skladatelja, obrada iz klasične glazbene literature, ulomaka opera i opereta stranih i hrvatskih autora, orkestralnih obrada narodnih plesova, vokalnih i vokalno—instrumentalnih obrada slavonskih i međimurskih narodnih napjeva, rockerskih, jazzističkih i reperskih tema te popularnih autorskih i festivalskih pjesama novije produkcije.

Uz veliki tamburaški orkestar nastupili su svirači tambure samice, gajdaši Hrvatskog gajdaškog orkestra, duet mandolina, virtuozni solisti na bisericama, violini, solisti na električnim gitarama, klarinetu, trubi, pa klaviristi i svirači udaraljki. Većinu vokalnih solističkih uloga otpjevali

su članovi orkestra potpomognuti na mahove skupnim pjevanjem preostalih članova. Ovacije slušateljstva upućene su izvrsnoj Ženskoj pjevačkoj skupini Vranovci—Bukovlje, vokalnim solistima Ivanki Boljkovac i Đaniju Stipaničevu, a zbarske je obrade uz orkestralnu pratnju izveo Mješoviti zbor INA —Zagreb.

Egzibicije i improvizacije

Udarni je dio repertoara ispunio izbor djela iz pozamašnjog fundusa orkestralne tamburaške glazbe hrvatskih skladatelja. Predstavljen je s tri skladbe i tri autora raznih generacija, a redosljed je izvedbi složen kronološkim slijedom prema generacijskoj pripadnosti autora i vremenu nastanka djela. Opori i rustikalni, minijaturni i izvrsno orkestrirani *Narodni ples br.1 »Hercegovački«* Tihomila Vidošića slijedila je interpretacijski i tehnički zahtjevna skladba *Sunčane ravni* Bože Potočnika, s milozvučnim pastoralnim tonskim slikama na početku i kraju skladbe te razigranim kontrastnim temama šireg panonskog prostora. U programskoj skladbi *Vatromet* Siniše Leopolda iskriale su ekshibicije i improvizacije na solo braču, nakičene *glissandima* i raznim zvučnim efektima, repliciranim u orkestralnim dionicama, a začinjene disonantnim suzvučjima, suvremenim orkestralnim tretmanom i alterira-

nim akordičkim sklopovima. Efektno je zazvučalo i *Kolo* iz operete *Barun Trenk* Srećka Albinija u obradi Igora Kuljerića. Preostali raznoliki glazbeni program pokazao je sve mogućnosti tambure i tamburaškog orkestra u različitim glazbenim žanrovima i kombinacijama s klasičnim i tradicijskim solo glazbalima.

Jezgru ovoga nesvakidašnjeg *ad hoc* orkestra činili su profesionalni glazbenici Tamburaškog orkestra HRT-a i Ansambla Lado, a većinu izvrsni svirači iz orkestarske, sastava i škole pristiglih iz više gradova i tamburaških središta Hrvatske.

Bio je to drugi uspješni tamburaški *summit*, ili susret na vrhu, koji nam je potvrdio da imamo napretek sjajnih tamburaških glazbenika, da za ovu glazbu postoji itekakvo zanimanje, da tamburaštvo nije u krizi — bolje rečeno, da se na pravi način vraća na glavnu scenu, što nam potvrđuju oba dosadašnja koncerta.

Cantus Ansambl na zagrebačkoj sceni Amadeo, u Grožnjanu i Omišu

Tan Hetii, Ten Hatti, Tam Hitti

Piše: Sanja Raca

Točno dan prije odlaska u Grožnju gdje je započinjala njihova Radionica za dirigente, skladatelje i glazbenike, Cantus Ansambl održao je koncert 10. srpnja u Muzeju za umjetnost i obrt. Njihovu nastupu na klupskoj kazališno-glazbenoj sceni Amadeo pretходила je kratka neformalna *pressica* na kojoj je Berislav Šipuš, umjetnički voditelj i dirigent dao pregled aktivnosti u sezoni 2007./08. od koncertnog ciklusa u maloj dvorani Lisinski s praižvedbama novih djela (ukupno osam skladbi na šest koncerata), gostima solistima i dirigentima, pulskoj Tribini gdje ih očekuju praižvedbe tri nove skladbe hrvatskih autora do međunarodnih gostovanja u Austriji, Kini i Kanadi. Njihova sezona u Lisinskom sigurno je jedno od većih iznenađenja u konkurenciji više stotina godišnjih koncertnih događanja u Zagrebu. Stabilna po broju publike, privlačna autorima svih generacija zbog sustavnih izvedbi i promocije suvremene glazbe, predstavljajući mladih umjetnika i repertoarna prikaza europske baštine 20. stoljeća (dakako i opusa ovog stoljeća), sezona je postigla vrlo zanimljiv uspjeh.

Trk kroz standarde

Koliko je ansambl bio vidno dobrog raspoloženja, pokazala je i dirigentova opuštenu najavu programa i poigravanje s imenom vlastite

Koliko je Cantus Ansambl 10. srpnja na Sceni Amadeo bio vidno dobrog raspoloženja, pokazala je i dirigentova opuštenu najavu programa i poigravanje s imenom vlastite skladbe *Tan Hetii* u kojoj je premetanjem samoglasnika a, e, i složio duhoviti ritmični niz *tan hetii, ten hatti, tam hitti*.

skladbe *Tan Hetii* u kojoj je premetanjem samoglasnika a, e, i složio duhoviti ritmični niz *tan hetii, ten hatti* i na koncu, *tam hitti*. Cantusovci su protrčali kroz svoj standardni repertoar bez napora, mirno i profesionalno, a izbor djela

Cantus Ansambl na Amadeu

označio je neke od važnijih točki njihova uspona. U prvom redu to je bio nonet B. Papandopula (*Komorna simfonija*, 1985.) koji su praižveli 2003. na viškoj Radionici, zatim ciklus *Leptiri* O. Jelaske, dobitnice nagrade *J. Š. Slavenski* za '05. upravo za ovo djelo i to u izvedbi Cantusa, zatim *Glazba za Ansambl Cantus* akademika A. Klobučara, skladba kojom su otvorili svoju prvu koncertnu sezonu u Lisinskom i koja je do sada u zemlji i inozemstvu izvedena dvadesetak puta te komorno-pastoralni *Tan Hetti* Berislava Šipuš, prvi put predstavljen u Berlinu na Danima hrvatske kulture 2002. godine.

Nastavak u Grožnjanu

Sve u svemu, njihovo ljeto otpočelo je nastupom na sceni Amadeo, nastavilo se spranjskom Radionicom u Grožnjanu u okviru koje se prvi put otvorila mogućnost mladim skladateljima i dirigentima vježbanja suvremenog repertoara i rada s profesionalnim ansamblom. Na završnom koncertu 17. srpnja nastupili su dirigenti Neven Radaković i Josip Nalis iz klase prof. V. Šuteja, a tom prigodom praižvedena je skladba *Adagio i Scherzo* za komorni ansambl Danijela Legina, studenta u klasi prof. F. Paraća.

Pripreme za drugu sezonu

Cantus Ansambl u kolovozu je nastavio prema Omišu gdje su, uz koncert, održali i vlastitu Radionicu na kojoj su pripremali program za njihov prvi nastup u sezoni 2007./08. (17. rujna). Na zagrebačkom koncertu izveli su skladbe Milka Kelemena i Dubravka Detonija te nova djela Josipa Magdića, Ive Josipovića i Mire Dobrowoljnja.

10. Dalmatinska šansona Šibenik

MALO STARO, MALO NOVO — DOBITNA FORMULA

Piše: Maja Sabolić

Deset godina festivala, posebice onoga posvećenog šansoni, pa k tome još i dalmatinskoj, značilo je te 1998., uz još 32 slična festivalska sadržaja u Hrvatskoj, svjesno se ograničiti na malo glazbeno područje i biti u neprestanoj opasnosti da se buduća ponuda istroši u kratko vrijeme. Međutim, djelomično slučajno — djelomično namjerno direktorski dvojac Branko Viljac i Dušan Šarac proširio je prvotnu odrednicu i u slobodan iskaz, obilježen kantautorskim radovima. Da rade dobro dokaz su tri osvojena Porina za najbolji festivalski album, a u konkurenciji će biti i za novo odličje. Pritom, festivalskih ulaznica već godinama nema u slobodnoj prodaji jer je

Najizvođenija skladba proteklih godina je *Da te mogu pismom zvati* Ive Badurine i Franje Bilića. U izvedbi klape Maslina ona je bitno utjecala na obnovu zanimanja i ljubavi prema klapskome pjevanju, a i na rekordnu prodaju njihova kompakt diska. Dvadeset tisuća registriranih primjeraka prije njih nije uspjela prodati ni jedna dalmatinska klapa.

Hari Rončević i Tedi Spalato

Šibenčanima pitanje prestiža nazočiti na događaju koji je postao jednom od kulturnih perjanica grada i županije.

U čast jubileju, prva je večer posvećena ranijim uspješnicama pa je na pozornici, uz festivalski orkestar kojim su ravnali Alan Bjelinski i Josip Cvitanović, prodefiliralo dvadesetak solista i desetak klapa. Publika je uživala pjevajući uz svoje miljenike, iako je ovacije i delirij priredila jedino Miši Kovaču na samome kraju programa.

Šibenski festival obiluje nagradama i teško da netko ode nezadovoljan. Pobjednički trokut druge večeri posvećene novim skladbama, tvorili su Riječani, Šibenčani i Splićani. Nagradeni su najizvođenija skladba lanjskog festivala *Kad plima se diže* Nene Belana, debitantice E.N.I. te interpretacija Rivers i aranžman Ivo Popeskić za *Ne razumiš ti ovo more*. Najbolje kantautorsko djelo je *Gajeta* Zorana Ukića napisana za The Obalu, najbolja pjesma po ocjeni žirija je *Dalmatinska duša prava* Harija Rončevića u izvedbi Tedija Spalata i Harija Rončevića, a pobjednica po ocjeni nazočne publike je *Partili tenori* Dušana Šarca i Dinka Škevina koja je imala i nagradeni tekst, jedini koji je ljetos pjevao o Šibeniku.

I na kraju, u proteklih deset godina festival se uspio nametnuti i opstati, postati čak prestižno mjesto — prihvatljiv i publici i kritici. Doduše, on i dalje u izvedbi pati od »razbarušenosti« promjena u posljednji čas ili kroničnih problema s razglasom, ali u toplu ljetnu noć skloni smo organizatorima progledati kroz prste i za mnogo veće stvari, jer na kraju, ipak, ostala je — pjesma.

Deset godina Hrvatskoga društva glazbenih teoretičara

Piše: Tihomir Petrović

Hrvatsko društvo glazbenih teoretičara osnovao sam 1997. godine. Podrška nekolicine kolega s Glazbene škole Vatroslava Lisinskog bila je dovoljna da se 1. ožujka 1997. sazove Osnivačka skupština na kojoj se osamdesetak nazočnih iz cijele Hrvatske svojim glasom pridružilo iskazanoj želji te potvrdilo Statut. U njemu je zapisan i cilj našega djelovanja: promicanje teorije glazbe, unapređenje nastave teorijskih glazbenih predmeta, glazbene umjetnosti i kulture, sudjelovanje u glazbenim pedagoškim zbivanjima na području Republike Hrvatske, Europe i svijeta.

U početku se članstvo okupljalo u sjedištu Društva — Glazbenoj školi Vatroslava Lisinskog u Zagrebu. Na tim su skupovima u središtu pozornosti bili stručno usavršavanje učitelja, prikaz metoda rada u nastavi glazbeno-teorijskih predmeta i predstavljanje literature uz glazbeno obrazovanje. Djelovanje na tome planu vremenom se moralo prilagoditi povećanju broja članova, pa smo počeli slati predavače u veće glazbene centre. Vrhunac takvoga načina našeg djelovanja bio je odlazak ruske predavačice Tatjane Nikolajevne Abizove u Split, nakon seminara održanoga u Zagrebu.

(Članak u cijelosti na www.hds.hr)

Svečanost glazbe — Fête de la Musique

Na konferenciji za novinare održanoj 18. lipnja 2007. u Mediateci čitaonici Francuskog instituta predstavljena je manifestacija pod nazivom Fête de la Musique ili Svečanost glazbe. Na konferenciji su sudjelovali Davor Žagar, v.d. ravnatelj Koncertne direkcije Zagreb, Denis Dobo-Schoenenberg, savjetnik za suradnju i kulturnu djelatnost u Francuskom veleposlanstvu i Marina Ferić, glasnogovornica HDS ZAMP-a koja je naglasila svrhu obilježavanja dana Svečanosti glazbe, a to je promicanje autorskih muzičkih prava. Stoga HDS ZAMP u njemu sudjeluje svake godine kao jedan od organizatora te se odriče bilo kakve naknade za nastupe u sklopu ovoga glazbenog slavlja. Prvi koncerti ovogodišnjega Fête de la musique započeli su već 19. lipnja orkestralnim uvodom sa zvucima mandolina, gitara i harmonika u Centru Kaptol. No, ove godine dan Svečanosti glazbe u Zagrebu obilježen je dan ranije nego obično, 20. lipnja, započevši slavlje u tramvaju na relaciji Ljubljanička — Borongaj — Ljubljanička melodijom Brass ansambla ZET-a. Slavlje se nastavilo na više zagrebačkih lokacija: Trgu Petra Preradovića, Paviljonu na Zrinjčevcu, Crkvi sv. Blaža te nekoliko zagrebačkih centara za kulturu. Veliku pozornost privukao je najavljeni koncert poznatog francuskog ansambla Goane koji je, nažalost, na kraju bio otkazan zbog bolesti jednoga od članova. Svečanost glazbe neprofitna je međunarodna manifestacija koja se istovremeno održava u više od 120 zemalja širom svijeta s ciljem promicanja glazbe i njezine važnosti u svakodnevnom životu, a svi glazbenici sudjeluju isključivo volonterski. (Ana Kralj)

HDS ZAMP predstavio financijsko izvješće za 2006. godinu

U prostorijama Hrvatskoga društva skladatelja Zaštite autorskih muzičkih prava (HDS ZAMP) 18. srpnja 2007. održana je konferencija za novinare na kojoj je predstavljeno financijsko izvješće za 2006. godinu. Predstavnicima HDS-a i njegove Stručne službe ZAMP, iznijeli su financijske rezultate i ostale informacije o poslovanju u protekloj godini. Tom su prigodom direktori HDS ZAMP-a Tomislav Radočaj i Nenad Marčec istaknuli da je služba Zaštite autorskih muzičkih prava u prošloj godini prikupila 71.816.245,56 kuna, dok je temeljem recipročnih ugovora sa stranim sestrinskim društvima za hrvatske autore u inozemstvu prikupila 1.997.704,87 kuna. U raspodjeli je sudjelovalo 130.000 glazbenih djela i 30.000 nositelja prava te su obrađeni podaci emitiranih glazbenih djela sa 120 radijskih i televizijskih postaja na temelju kojih je raspodjela izvršena. Javnosti su predstavljeni i prihodi po pojedinim područjima korisnika za javno korištenje glazbe u 2006., pa je tako od radijskih postaja ukupno naplaćeno 17.247.823,89 kuna, od televizijskih 19.411.426,95 kuna, od kabelaških operatera 1.272.182,96 kuna, a od organizatora koncerata zabavne i ozbiljne glazbe 3.584.403,24 kuna. Od generalnih korisnika, kao što su hoteli, diskoteke, klubovi, ugostitelji, trgovački lanci, prijevoznici, zabave i ostalo, za prethodnu godinu naplaćeno je ukupno 23.924.128,08 kuna. Tako je istaknuto da su sveukupni troškovi službe ZAMP za 2006. iznosili 18.513.459,61 kuna, dok su izdvajanja za socijalnu i kulturnu namjenu iznosila 4.533.613,17 kuna. Na kraju iznos od 50.766.877,65 kuna ostao je za raspodjelu autorima. Prikupljena sredstva koja se isplaćuju u inozemstvo za korištenje glazbe stranih autora iznose 16.038.023,64 kuna. Glavni tajnik HDS-a Antun Tomislav Šaban upoznao je prisutne s kulturnim projektima koje organizira HDS i koji se financiraju iz autorskog novca. Naime, u Europi i svijetu uobičajeno je da se 10% prikupljenih tantijema izdvaja za socijalne i kulturne namjene, te se taj novac ulaže u projekte kojima se promiče nacionalno glazbeno stvaralaštvo i glazbena kultura općenito. HDS je tako u 2006. u svoje projekte izravno uložio 1.799.073,76 kuna autorskog novca. Da se radi o projektima važnima za hrvatsku kulturu govori činjenica da ih je istovremeno Ministarstvo kulture podržalo s 733.866,00 kuna, Gradski ured za kulturu Grada Zagreba s 1.197.000,00 kuna, a sponzori s 490.154,84 kuna, dok je prodajom ostvareno 170.349,51 kuna. Tim je novcem realizirano nekoliko festivala (ZagrebFest, Glazbena tribina u Puli, Proletna revija jazza i Međunarodni dani jazz) i tri autorska koncerta; producirano je 15 CD-ova, tiskane su četiri partiture i šest brojeva novina Cantus. Ukupna vrijednost svih tih projekata od gotovo četiri i pol milijuna kuna svrstava Hrvatsko društvo skladatelja u značajnog investitora u hrvatsku kulturu koji aktivno sudjeluje u oblikovanju nacionalnog umjetničkog krajolika. (Ana Kralj)

14. Orguljaška ljetna škola u Šibeniku

RIZNICA POVIJESNIH ORGULJA

Piše: Snježana Mildašević — Čeran

Polaznicima Orguljaške ljetne škole u Šibeniku otvorena su vrata svih crkava i dostupne su im sve orgulje u gradu zahvaljujući pokroviteljstvu Šibenske biskupije bez čijega dopuštenja ne bi bilo moguće korištenje crkvenih prostora za vježbanje i koncerte koji su sastavni dio Orguljaške ljetne škole.

Tijekom ovogodišnje, 14. Orguljaške ljetne škole u Šibeniku okupili su se polaznici iz raznih krajeva Hrvatske. Od 1994. do 2004. ona je djelovala u okviru šibenske Glazbene škole Ivana Lukačića, a od 2005. do 2007. njezin je priređivač »Organološko društvo Organum« Šibenik. Ciljevi društva jasno su određeni prije svega u pogledu promidžbe i očuvanja povijesnih orgulja u Šibensko-kninskoj županiji, »okupljanja glazbenika različitih profila, orguljaša, organologa, muzikologa-orguljara i ljubitelja povijesnih orgulja radi zajedničke suradnje na projektima s područja organologije, orguljarsko-restauratorske djelatnosti te orguljske i sakralne glazbe«, kao i

upoznavanja članova Društva (i onih koji to nisu) s liturgijskom praksom u različitim krajevima Hrvatske.

Već niz godina ustaljena je praksa održavanja seminara za polaznike različitoga predznanja i vještina sviranja orgulja, pa su od 16. do 28. srpnja održani sljedeći seminari, Orgulje u liturgiji (voditelji Jasna Šumak-Picek i Sanja Spahija), Pjevački zbor u liturgiji (voditelj Anđelko Igrec), Gregorijansko pjevanje (voditelj Blaženko Juračić), Glazba za orgulje iz razdoblja renesanse i baroka (voditelji Pavao Mašić i Mario Penzar) i Improvizacija na orguljama (voditelj Anđelko Igrec). Posebni podseminar pod nazivom *Glazba iz arhiva* vodi Emin Armano, a polaznicima se pruža prilika samostalne obrade nepoznatih skladbi skrivenih u arhivskim zbirkama u Hrvatskoj. Od 30. srpnja do 11. kolovoza održan je seminar *Glazba za orgulje od 19. do 21. stoljeća* čija je voditeljica Natalija Imbrišak, a kasniji termin odabran je zbog tehničke i interpretativne složenosti skladbi koje su polaznici trebali samostalno prirediti prije dolaska u Orguljašku ljetnu školu u Šibenik.

Od deset orgulja u Šibeniku samo su tri instrumenta doista novijega datuma (orgulje braće Zupan iz 1908. u Crkvi sv. Ivana, Jenkove orgulje iz 1958. u Crkvi Gospe van Grada i Hefererove orgulje iz 1969. u Crkvi sv. Frane), dok ostalih sedam instrumenata datira iz razdoblja od 17. do 19. stoljeća. Polaznicima Škole u Šibeniku otvorena su vrata svih crkava i dostupne su im sve orgulje u gradu zahvaljujući pokroviteljstvu Šibenske biskupije bez čijega dopuštenja ne bi bilo moguće korištenje crkvenih prostora za vježbanje i koncerte koji su sastavni dio Orguljaške ljetne škole.

Kolaudacija Lupinijevih orgulja

Već je tradicionalno da prve koncerte prirede predavači Orguljaške ljetne škole, pa su u crkvi Sv. Frane 20. srpnja nastupili E. Armano, A. Igrec, P. Mašić, S. Spahija i J. Šumak-Picek. Sam čin svečanoga otvorenja odigrao se 16. srpnja u Crkvi sv. Duha u kojoj su nakon devet godina rada i utrošenih gotovo 900.000 kuna kolaudirane orgulje graditelja Nikole Lupinija iz 1640. godine. Nalazile su se u Crkvi sv. Nikole blizu obale, a kada se prema odluci o

preseljenju orgulja prišlo rastavljanju i proučavanju sastavnica instrumenta zaključeno je kako se radi o dvoje orgulje, odnosno o glazbalu iz 16. stoljeća preuređenom u 17. stoljeću. Predloženo je da se izrade dva instrumenta, replike izvornih: jedan sa značajkama renesansnih orgulja i drugi sa značajkama ranobaroknih orgulja, pa su ove posljednje izradene u suradnji više orguljara, Wolfganga Juliusa Brauna iz Njemačke, Tihomila Horvata iz Malog Mihaljevca i Marka Rastije iz Zagreba. Prigodni program u Crkvi sv. Duha, koja će prije svega biti koncertni prostor, priredili su orguljaš P. Mašić (skladbe Girolama Frescobaldija) i Dječji kvintet Horvat u pratnji P. Mašića (s izborom napjeva iz pjesmarice Atanazija Jurjevića tiskane 1635. u Beču).

U okolici Šibenika još su troje povijesne orgulje iz 18. stoljeća (graditelja Francesca Daccija iz 1771. u franjevačkoj Crkvi Gospe od Milosti na Visovcu i iz 1776. u Crkvi Porodenja Bl. Djevice Marije u Skradinu, te nepoznatoga graditelja u Crkvi Sv. Duha u Tisnom). Polaznici Orguljaške ljetne škole nastupili su u Skradinu u nedjelju 22. srpnja, svirajući na orguljama koje je nedavno restarurirala tvrtka Heferer iz Zagreba. Kao i posljednjih nekoliko godina i ove su godine sudionici Škole sudjelovali na svečanoj misi 25. srpnja na blagdan Sv. Jakova, zaštitnika šibenske Katedrale, a završni koncert priredili su u Katedrali 26. srpnja izvođeći skladbe hrvatskih i europskih skladatelja.

Orgulje kao kulturna baština

Šibenska Orguljaška ljetna škola kojoj je na čelu organolog Božidar Grga pokazala je u svojim četrnaest godišta osobitost u pristupu orguljama i pedagoškome radu s polaznicima u okviru slobodno shvaćenoga (crkvenoga) prostora, svoju stalnu brigu za očuvanje orgulja kao kulturne baštine, te svoju žilavost i odoljevanje mnogim teškim trenucima u kojima joj je (zbog nesigurnoga dotoka materijalnih sredstava) prijetilo zatvaranje ili potpuno ukidanje. Nadamo se da će se i u ljetnim mjesecima 2008. ponovno okupiti mladi orguljaši i svojim nastupima pridonijeti raznolikosti glazbenog života Šibenika.

O OSNUTKU SREDIŠNJEGA HRVATSKOG FONOARHIVA

Piše: Ivan Ivica Stamač

Kolege članovi Hrvatskoga društva skladatelja, a i drugi čitatelji Cantusa imali su prigodu biti obaviješteni o akciji nekoliko entuzijasta, članova HDS-a i/ili hrvatske sekcije udruge Audio Engineering Society (AES), kojom se želi senzibilizirati domaću javnost na nezaustavljivi proces gubitka hrvatske baštine ostvarene u obliku tonskih zapisa. Riječ je o gramofonskim pločama, magnetofonskim vrpčama i kasetama te suvremenim digitalnim medijima (CD, DVD). Ovoj je temi posvećeno predavanje ing. Veljka Lipovščaka o restauraciji gramofonskih ploča (6. prosinca 2004.) u suorganizaciji obiju spomenutih udruga, održano u dvorani HDS-a, a dvije godine kasnije (5. prosinca 2006.) i tribina pod polemičkim naslovom *Treba li nam središnji fonoarhiv?*

Tim je skupovima prethodilo potpisivanje peticije 52 ugledna znanstvenika i umjetnika upućene Ministarstvu kulture RH s argumentacijom o potrebi osnivanja državnog fonoarhiva pri Hrvatskom državnom arhivu ili neovisno o njemu. Poticajna skupina u sastavu: Veljko Lipovščak, dipl. ing., Ivan Stamač, dipl. ing. i skladatelj te dr. sc. Damir Tončić, kolekcionar, poduzela je s tom peticijom niz sastanaka pri Ministarstvu kulture, Odboru za kulturu Sabora i u upravi Grada Zagreba. No, osim načelne potpore nema vidljiva rezultata — hrvatski fonoarhiv do danas nije utemeljen. (Članak u cjelosti na www.hds.hr)

NAGRADE

ALFI KABILJO NAGRAĐEN KAIROSOM

Prvi međunarodni festival posvećen filmskoj glazbi otvoren je 26. kolovoza u Trogiru koncertom Filmskoga simfonijskog orkestra pod ravnanjem Alfija Kabilja. Radojka Šverko, Dani Stipaničev, Dado Topić, Valentina Fijačko i Antonija Mirat izvodili su skladbe nagrađivane Oscarima u tvrđavi Kamerlengo. Alfi Kabiljo, najuspješniji hrvatski skladatelj filmske glazbe, za svoj je izniman doprinos razvoju filmske glazbe nagrađen *Kairosom*, bogom sretnoga trenutka, reljefom koji je već dobio naziv *Trogirski Oscar*. (M.S.)

AUTORI POZDRAVILI CISAC—OVE PREDLOŽENE OBVEZE

Europsko udruženje skladatelja i tekstopisaca (ECSA) predstavnik je organizacija skladatelja i autora iz 22 zemlje članice Europske unije. Ovih dana to udruženje pozdravilo je predložene obveze koje bi prekinule nadmetanje zasnovano na pritužbama televizijske postaje RTL—a i Music Choice Europe, vodećeg europskog opskrbljivača digitalnom glazbom. Obveze su predložene od strane društava za prava izvođača i CISAC—a, a Europska komisija predlaže da se one i prihvate. Dvije su zadaće predloženih obveza:

1) omogućiti skladateljima da sami izaberu društvo za kolektivno ostvarivanje autorskih prava koje će najbolje prezentirati njihove interese,

2) omogućiti korisnicima da steknu multi—teritorijalnu dozvolu za korištenje Interneta, satelitskih i kabljskih usluga te da prema popisu objektivnih kriterija osiguraju da konkurencija između kolektivnih društava ne dovede do uništenja autorske naknade.

Iako smatra da je stari sustav prepun zakonskog nadmetanja, ECSA ipak vrlo pozitivno gleda na predložene promjene. Glasnogovornik ECSA—e David Ferguson tvrdi da su prednosti ovih obveza što će one zasigurno donijeti značajne koristi komercijalnim korisnicima glazbe na način da se sačuva vrijednost glazbe i autorov izbor kolektivnog društva. Inače, društva za kolektivno ostvarivanje autorskih prava organizirana su tako da mogu zastupati interese svojih članova kroz niz bilateralnih, recipročnih ugovora, prema kojima društva povjeravaju ostvarivanje prava svojih članova na drugim teritorijima, sestrinskim društvima koja djeluju na tim teritorijima. Tako će njemačka djela koja se izvode u Velikoj Britaniji biti u nadležnosti društva iz Velike Britanije koje djeluje u ime njemačkog društva, i obratno. Također, kolektivna društva predstavljaju skladatelje i tekstopisce u odobravanju njihove glazbe komercijalnim korisnicima kao što su televizijske i radijske postaje, izdavačke kuće, te ostali glazbeni opskrbljivači. Također, kroz mrežu bilateralnih, recipročnih ugovora, temeljenih na CISAC—ovom predlošku ugovora, nacionalna društva za kolektivno ostvarivanje autorskih prava mogu dati licencu za čitav svjetski repertoar u svom teritoriju. Upravo su te recipročne ugovore kritizirali komercijalni korisnici navodeći da su u sukobu s europskim pravom konkurencije, a pojedinačno ih je kritizirao RTL zbog navodnog sprečavanja multi—teritorijalnih odobrenja. Protivljenja, koja se isključivo bave prenošenjem glazbe kabljskim, satelitskim putem ili putem Interneta, bila su ciljana samo na tri klauzule CISAC—ovog predloženog modela ugovora za recipročno zastupanje. Posebice na one koje se odnose na navodna teritorijalna ograničenja. Usprikoš pitanjima koja se javljaju u vezi valjanosti ovakvih tvrdnji, ponuđen je angažman po pitanju članstva, ekskluzivnosti i odredaba o teritorijima kako bi se očuvalo pravo izbora nositelja prava u povjeravanju zaštite tih prava jednom ili više društava za kolektivnu zaštitu te kako bi se osigurala mogućnost izdavanja multi—teritorijalnih dozvola korisnicima. Ferguson smatra da su kolektivna društva autorski zastupnici te nikako ne smiju dopustiti komercijalnim organizacijama za emitiranje slike i zvuka nametanje smanjivanja autorskih naknada prisiljavajući društva da se međusobno natječu oko visine tih naknada. (Ana Kralj)

Piše: Mirta Špoljarić

HGZ — ISCM

Hrvatski glazbeni zavod

Katkad me muzika obuzme ko more. / Prema nečem daljem, / Pod stropom od magle gdje tame mrmore, / Svoju ladu šaljem. (Charles Baudelaire)

I doista se otisnuo k nekim novim svjetovima Dragan Plamenac, muzikolog, ali i skladatelj, čijim početnim stihovima *Muzike* iz Baudelaireovih *Cvjetova zla* započinje prva od *Triju pjesama* za mezzosopran i glasovir koje je Plamenac skladao 1914. godine. Iste svjetove osjećao je i Arnold Schönberg, no nešto ranije, upustivši se u dijalog sa stihovima Stefana Georgea u *Petnaest pjesama iz Knjige visećih vrtova*, op. 15, skladanih 1909. Iste godine nastalo je i *Pet komada* za gudački kvartet, op. 5 Antona Weberna. A put opet završava s hrvatskim skladateljem, Josipom Štolcerom Slavenskim koji u godini 1923. stvara svoj *Prvi gudački kvartet*, op. 3.

Put je to koji je odabran upravo zbog svoje raznovrsnosti, a opet jednakoga nutarnjega stvarateljskog osjećanja »novotnosti«, što je bilo polazište i odredište na kojemu je svoju djelatnost i svrhu temeljilo Međunarodno društvo za suvremenu glazbu (ISCM), osnovano 1922. godine u Salzburgu. Slijedeći inozemni primjer, nekolicina domaćih snaga, inicirana Majom Strozzi i Belom Pečićem koji su prisustvovali trećem festivalu ISCM—a u Pragu 1925. godine, pred kraj spomenute godine osniva Jugoslavensku sekciju ISCM—a, pod okriljem Hrvatskoga glazbenog zavoda. Makar nije dugo djelovala, Sekcija je ostavila traga, prvenstveno nastojeći što je više moguće povezati se s događajima u Europi te promicati »suvremenu« glazbu u svojem okruženju.

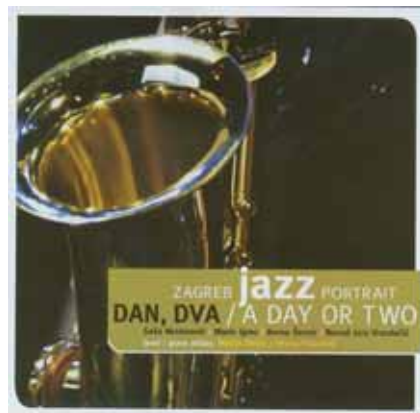
Želeći se upravo na početku spomenutim autorima i djelima prisjetiti djelića puta koji je potaknuo nova zbivanja, nova mišljenja, nova udruživanja s ciljem promicanja suvremenosti, čak mnogo više negoli modernosti, Hrvatski je glazbeni zavod 13. travnja 2005. priredio koncert u povodu obilježavanja osamdeset godina osnutka jugoslavenske ISCM—ove podružnice. Taj je koncert snimljen i ovoga je proljeća objavljen u obliku kompaktnoga diska, koji se pridružio svečanom obilježavanju 180. obljetnice kontinuiranoga djelovanja Hrvatskoga glazbenog zavoda.

Izvedbe su realizirali mezzosopranistica Martina Gojčeta—Silić, pijanistica Eva Kirchmayer—Bilić te gudački kvartet načinjen od tadašnjih studenata Muzičke akademije u Zagrebu, violinista Ivana Zovka i Krunoslava Marića, violistice Ane—Marije Šir i violončelista Tomislava Rožmana, a koji su Webernovu i Slavenskijevu skladbu pripremili u okviru kolegija komorne glazbe profesora Mladena Sedaka. Spoj iskustva i mladosti pokazao se vrlo primjerenim te je HGZ, kao izdavač, ponudio izvršni uradak visoko dokumentarne vrijednosti.

Kao što je predsjednik HGZ—a Marcel Bačić u dijelu popratnoga teksta knjižice, koju je uredila Eva Sedak, naveo kako je Schönberg opominjao interprete »da u muziku ne unose ono čega u njoj nema«, istim se principom i čitavo ovo izdanje ni na koji način ne nameće krajnjem slušatelju. Maksimalno jednostavno, ali pomno razrađeno i posljedično vrlo efektno (crna i crvena slova na

bijeloj podlozi) vizualno rješenje, kao i tekstovi uz program, koji tek posredno upućuju na skladateljski kontekst, ni u kojem trenutku ne nameću sâmim djelima i njihovim izvedbama ništa što bi opteretilo njihovu zvukovnu sadržajnost. Štoviše, puštaju djelima da kažu sve što je potrebno. Često je to vrlo teško, no izdavači su računali s koliko—toliko pripremljenim slušateljima, dapače, gotovo probranima upućuju ovo izdanje. I u tome se krije posebna vrijednost ovoga CD—a, vrlo studiozno pripremljenoga podjednako s priznatim i mladim glazbenicima, izdanja koje spaja naše sa stranim iskustvima ondašnje »suvremenosti« i današnje perspektive »modernosti« te koje ističe sadržajnost daleko iznad forme. Muziku povrh muzike.

I kao da kroz rešetke se krade / Pogled pred kojim tad sam klečao, / A on me pita, traži, znak mi daje. (Stefan George)

Piše: Davor Hrvoj

ZAGREB JAZZ PORTRAIT

Dan, dva

Cantus/HDS

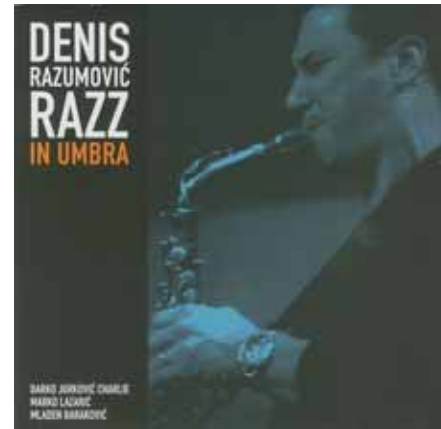
Povodom petnaeste godišnjice djelovanja, jedna od najpostojanijih hrvatskih jazz skupina Zagreb Jazz Portrait objavila je svoj četvrti kompaktni disk koji donosi skladateljski i stilski odmak od prethodnih. Članovi kvarteta, gitarist Mario Igrac, saksofonist Saša Nestorović, kontrabasist Nenad Jura Vrandečić i bubnjar Borna Šercar, na ovom albumu izvode Igracove (*Dan, dva, Victory, Za nas, Novo zlato, Trajna [Nina] Nena, Trioda, Mingus Square...*) te po prvi put Šercarove skladbe (*Mountain Without the Top, Quest, The River of Fire*). U realizaciji albuma pridružio im se klavirist Matija Dedić koji nerijetko svira i na njihovim nastupima, a u izvedbi skladbe *Žute boje jeseni* pjevačica Vesna Pisarović koja je uz Igraca koautorica pjesme. Od prvog je albuma skupina posvećena obradama hrvatske tradicijske glazbe. Za ovaj su album u novom Igracovom aranžmanu pripremili skladbu *Protuletje se otpira*. Novina je i približavanje idiomu *world music*. Izvedbom Igracove skladbe *Saraj* u kojoj sviraju tradicijska glazbala: Nestorović zurnu, Igrac šargiju, a Šercar tarabuku, dodatno su obogatili svoj raznolik repertoar koji čine jazz standardi, autorske skladbe i obrade. Osim toga, vrijednost ovog izdanja leži i u činjenici što je Zagreb Jazz Portrait, kao i do sada, uspio dokumentirati značajke djelovanja u jednom razdoblju karijere, te, iako ovaj program nije dovoljno svirao na nastupima, može krenuti u nova glazbena istraživanja.

DENIS RAZUMOVIĆ RAZZ

In Umbra

Dallas Records

Riječki alt saksofonist i skladatelj Denis Razumović Razz objavio je svoj prvi kompaktni disk *In Umbra*. Radi se o snimkama načinjenima 2003. godine s kvartetom u kojemu su svirali kontrabasist Mladen Baraković, gitarist Darko Jurković i bubnjar Marko Lazarić. Na album je uz standarde uvrstio i vlastite skladbe. U izved-

bama Parkerove *Confirmation* te *I'll Remember April*, *Soul Eyes* i *Loxerman* nedvosmisleno iskazuje svoju sklonost bebopu i nasljeđu što ga je ostavio legendarni Charlie Parker. Taj je pristup obilježio i njegovo skladateljsko djelovanje. U izvedbama vlastitih skladbi, *Birdissimo* posvećenu Parkeru zvanom »Bird« te *Razz Rhythm, My First Blues, In Umbra* i *Hard Worker*, Razumović također iskazuje sklonost bebopu, ali pokazujući svestranost, poznavanje tradicije te osjećaj za blues, latino glazbu i balade. Izvedbe na ovom albumu ne donose novi pomak u pristupu jazzu, ali se temelje na njegovoj zdravoj tradiciji te uvjerljivim improvizacijama i komunikaciji što Razumovića, saksofonista zavidne tehnike i puna, zaokružena tona, promiče kao respektabilnu snagu hrvatskoga jazz, još jednu koja dolazi iz liburnijskoga jazz kruga. Budući da je u ovom trenutku njegova bilježnica prepuna novih vlastitih skladbi koje brusi na brojnim nastupima, nadamo se da će one odrediti Razumovićevo novo diskografsko izdanje.

Piše: Bojan Mušćet

NEBOJŠA BUHIN

Guitar Language

Dallas Records

Drugi album hvaljenoga gitarista Nebojše Buhina logičan je korak naprijed u odnosu na prvijenac *10 Guitar Stories*. Na njemu Buhin repetira recepturu s prvijenca okupivši vrlo dobru sviračku momčad koja je sjajno odradila svoj posao. No, ono što izdvaja ovaj album od prethodnika jest produkcija Nikše Bratoša, koji je, prisjetivši se svojih aktivnih gitarističkih dana, albumu očito pristupio kao projektu koji radi za vlastitu dušu. Od deset pjesama Bratoš je supotpisnik njih šest, a na albumu gostuju Ricardo Luque, Marko Ramljak i Dmitar Božikov.

Zapravo, očito je kako osim izvedbe, produkcija ima prilično veliku ulogu. Da je tomu tako svjedoči činjenica da je Bobo Grujuć svoje bubnjarke dionice odsvirao u studiju u Rijeci, dok je, primjerice, Dmitar Božikov gitaru odsvirao u Skopju. Dakako, danas je to sasvim uobičajeno, ali uklopljenost u zvučnu sliku posljedica je vrsnoga skladateljskog, instrumentalističkog i produkcijskog rada

Piše: Bojan Muščet

COLONIA

Do kraja

Menart

Osmi album Colonije napravljen je prema receptu: nemoj se prestati kladiti na konja koji dobiva. Jednostavno, snažni humpa-cumpa groove s uglavnom nezanimljivim tekstovima, ali s vrlo dobrim vokalom Indire Vladić Mujkić i nabrijanom dance produkcijom ono je oko čega će se sjetiti svi hodočasnici u diskoteke na ovim meridijanima. Iako je konkurencija (Karma, Magnetic) za nijansu inventivnija, pa vjerojatno sukladno tome uspijeva prodati svoje hitove i na određena tržišta u Europi i Aziji, Colonia je na ovim prostorima još uvijek vladar plesnih podija. Osmi album kao naslovnu temu ima vokalnu verziju instrumentalala koji je bio tema treće sezone Big Brothera, a zanimljivo je da se na tržištu nalazi i ograničeno izdanje albuma s dodatnim CD-om na kojemu se nalaze remiksovi te i drugih skladbi na albumu.

Iako je posrijedi korektno odrađen posao, očito je da Colonia sadržaj albuma vrti oko jednog ili dva hita na svakom novom albumu oslanjajući se na minuli rad. Pa nek' traje do kraja. A onda se mogu preorijentirati i u tamburaški orkestar, čemu nisu neskloni...

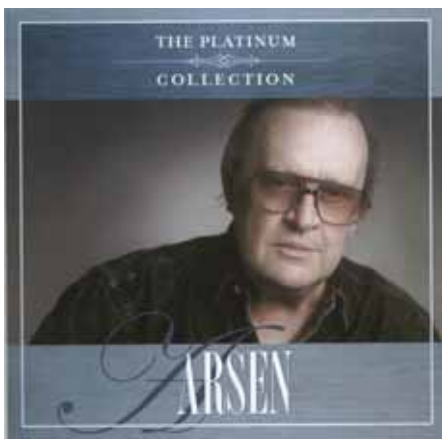

CRVENA JABUKA

Duša Sarajeva

Croatia Records

Ono što izdvaja novi album Crvene jabuke od prošlih jest činjenica da ga nije producirao počasni član benda (i svojedobno punopravni član) Nikša Bratoš. To se prilično osjeti na albumu koju su producirali članovi Dražen Žerić i Igor M. Ivanović. Ogoljeniji, reskiji zvuk koji ne odgovara pop bendu kao što je Crvena jabuka očito je danak tom hendikepu. Osim toga, činjenica je kako Dražen Žerić više nije u vokalnoj formi kao nekoč, što je Bratoš na zadnjim albumima itekako znao nadoknaditi producerskim zahvatima. Glavni je autor albuma manje poznati Ašmir Spahić, a izdanje sadrži skladbe Dine Šarana iz grupe Letu štuke, glavnog autora pjesama za ovaj bend u zadnjih petnaestak godina. Obrade skladbi *Tamo da putujem (Rastanak)* Arsen Dedića na stihove Tina Ujevića i *Napiši jednu ljubavnu* Kemala Montena jesu najbolje izvedbe na albumu, dok Šaranova pjesma *Dolaze razglednice* upravo oertava onu emotivnu nit Crvene jabuke koja je iz albuma u album sve tanja i koja se osjeća još jedino u skladbama sporijeg tempa.

ARSEN DEDIĆ

The Platinum Collection

Croatia Records

The Platinum Collection u izdanju Croatia Records, zbirka je dvostrukih CD-ova koji objedinjuju najveće uspješnice najtiražnijih i najvažnijih izvođača koji snimaju ili su snimali za tu diskografsku kuću. Osim »best of« načela, vrijednost je ovih kompilacija što se mogu pronaći skladbe koje su jednostavno bile izbjegnute na prijašnjim kompilacijama tih izvođača (npr. *Ča će mi Copacabana* Tea Trumbića na kompilaciji Olivera Dragojevića ili *Diridonda* Zdenka Runjića na kompilaciji Novih fosila). Platinasta kolekcija Arsen Dedića ipak nije takva, hitovi su ovdje u drugom planu. Kompilacija je sastavljena prema drugim načelima, nastojalo se na jednome mjestu skupiti one pjesme koje manje odgovaraju terminu »greatest hits«, a više onome »the best of«. Jednostavno, 35 godina karijere nije moguće sabiti na format dva CD-a, ali kad bi se opisivao Arsenov rad u tom razdoblju (od 1971. do 2006.), izbor pjesama bi mogao uistinu upućivati na sve njegove skladateljske, pjesničke i interpretacijske vrhunce, od dobro poznatih pjesma kao što je *Šve što znaš o meni* do kurioziteta kao što je Arsenova vlastita izvedba *evergreena* Rade Šerbedžije *Ne daj se, Ines*.

IBRICA JUSIĆ

Kavana Mediteran

Dancing Bear

U zadnjih 15 godina diskografija Ibrice Jusića svodi se uglavnom na konceptualne albume, pa ni *Kavana Mediteran* nije izuzetak. Posrijedi je njegov »dalmatinski album« na kojemu, dakako, ne nedostaje klapske izvedbe (podršku mu daje klapa Nostalgija), a tekstovi su djelo poznatih dalmatinskih spisatelja kao što su Jakša Fiamengo ili pokojni Momčilo Popadić, dok je jednu pjesmu napisao Luko Paljetak. To je prvi album s autorskim pjesmama u zadnjih dvadeset godina, a prepoznatljiv izraz Ibrice Jusića nadgradio je svirkom i produkcijom Elvis Stanić, što se i osjeća na albumu. Album sadrži i šest bonus pjesama, od kojih su tri izvedene na francuskom jeziku. Ibričine šansone su svestremenske, pa iako nove skladbe ne donose pomak u njegovoj diskografiji, svakako na odgovarajući način upotpunjavaju njegov repertoar. Stoga, *Kavana Mediteran* u odnosu na njegovu dosadašnju diskografiju nije neki forte, ali je zato itekako iznad većine »dalmatinske« konkurencije.

MILDREDS

Brisači prašine

Aquarius Records

Nakon nekoliko albuma obrada raznih skladbi, više ili manje poznatih izvođača, Mildreds predstavlja pojavu koja ciljano ide prema obnavljanju hrvatske lakonotne pop-baštine (osim njih, samo su Ljubimci žena na svome jedinom albumu i Cubismo na posljednjem albumu zahvatili tako duboko), pritom ne zalazeći u ideju da sve pjesme moraju biti kameni medaši njihova glazbenog vremena. Da se išlo takvim pristupom, uvodna pjesma zacijelo ne bi bio ultimativni trash hit *Ulica jorgovana* (originalno je izdigao Darka Domijana u estradnu orbitu), a na album uvrštene obrade uspješnica Frane Lasića *Volim te, budalo mala* i *Zagrjeni*. No, ekipa koju čine dio Transhistrina Ansambla Tamare Obrovac uz vrsnu vokalisticu Astrid Kuljanić realizirala je zanimljivo glazbeno putovanje u prošlost i s puno emocija obrisala prašinu s *evergreena* zastalih u sedamdesetima. Vrhunac albuma predstavlja sedmominutni prepjev najvećega hita skupine Procol Harum *Whiter Shade of Pale* koji je kao *Blijede sjene* sjajno interpretirala Josipa Lisac. Album Mildredsa sve je samo ne blijed, a sigurno je da, nastave li s radom, jer riječ je o iskusnim jazz glazbenicima — neće biti ni u čijoj sjeni.

QUASARR

Quasarr

Menart

Jedno od ugodnijih iznenađenja na recentnoj pop sceni jest riječka skupina Quasarr koja prilično inteligentno spaja elektroniku i tradicionalni akustični instrumentarij. S prepoznatljivo riječkim vokalom Borisa Štoka (imam osjećaj da je više od tri četvrtine pjevača novih riječkih bandova išlo na tečajeve pjevanja kod Deana Škaljca iz Grada), Quasarr zapravo svoj rad smješta negdje između prvog i drugog albuma Urbana & 4. Ono što nedostaje da bi to bilo smješteno upravo tamo jest Denykenova produkcija koja naglašava akustični dio priče, dok je Luky u slučaju Urbana & 4 upravo nastojao ponajbolje uskladiti rockerski pristup s elektronicom. No, Quasarr zaista predstavlja potencijal koji se neće oslanjati samo na hitoidnost skladbe *Ti* koja ih je probila (i na temelju koje još uvijek imaju status »čuda od jednog hita«), a da bi ga mogli realizirati na odgovarajući način trebat će im mnogo koncerata u nogama i drugi producent na drugom albumu.

RAZNI IZVOĐAČI

Samo jednom se ljubi/Tribute to Ivo Robić

Aquarius Records

Premda je Ivo Robić davno zaslužio tribute album, inicijativa Swingersa urodila je plodom u ovoj godini, ponajviše zahvaljujući novom čitanju remakea standardnoga Robićeva songa *Jabuke i trešnje* koji je krajem osamdesetih snimio s Robertom Marekovićem. Mareković nije bio zadovoljan snimljenim i s pomoću Swingersa obnovio je hit zadržavajući samo Robićev vokal. Rezultat je izvrstan, kao što su bili i ostali off-projekti Ive Robića — posljednja snimka s Distrojersima u obradi hita *Golubovi* ili nikad objavljene četiri snimke s Davorom Orebom, pjevačem negdašnjih Idejnih nemira. Skladbe zastupljene na kompilaciji *Samo jednom se ljubi* uglavnom su već reinterpetirane, a ujednačeni ritam kompilacije gdje se ponajviše ističu domaćini Swingersi (osim u *Jabukama i trešnjama*, dobro su se okušali i u *Autobusu Calypso*), postojani Oliver i Massimo, vrstan Tedi Spalato (vrlo dobro čitanje skladbe *Moje plavo more*) i skupina Mildreds u *Golubovima* daju poticaj i za nešto što se može nazvati Vol. 2, pa makar se na jednom mjestu objedinile već poznate obrade pjesama nenadmašnog Ive Robića.

SILVA

Totem

Dallas Records

Silva je ex-Super Silva koja je odbacivajući svojega estradnog epiteta zaokrenula i svoj glazbeni izraz. Pravim imenom i prezimenom Silvija Mišanović, pozornost plijeni ponajprije svojim izgledom, a onda i činjenicom da je bila jedan od prvih autohtonih narodnjačkih proizvođača iz Hrvatske. Niknula u majstorskoj radionici Siniše Vuca, na nastupnom EP-ju imala je dva *hardcore* narodnjačka hita, no u kasnijoj diskografiji nije uspjela zaorati dublju brazdu. *Totem* je donekle iznenađenje jer je posrijedi kantautorski album gdje je Silva pravilno procijenila da narodnjačku poetiku, koja je uglavnom razigranija od zabavnog glazbene, interpolira u pop-tkivo pod producerskom paskom Enesa Tvrtkovića. Rezultat nije osobit, jer umnogome podsjeća na ono što radi Alka Vuica. Čvrstog glasa, s narodnjačkim ritmom na koji su nakalemjeni pop-pasaži Silva je napravila ipak znakovit iskorak, jedini je problem što pop-narodnjaci u Huljićevu stilu više nisu u modi. Stoga je najbolji dio ovog albuma dizajn Ivana Kraljevića i fotografije Damira Hoyke.